

Damiette heter det från Smvrna den 18 October, och som är senare än den 15 September, hade fyra grekiska insurrgent-skepp, efter utseende Kartioter, inlupit där, och utan fidsyllan tagit trettio där liggande små lastade turkiska fartyg, af hvilka det ena hade om bord en million piaster, och äfven som de andra var bestämde för ottomanska flottan. Grekerne öfverlöfde ländningarna (hvilka till större delen bestodo af ris) på tre af dessa fartyg, medtog dessa, och linnade de öfriga kvar. Det ena fartygets lading, som bestod af väror med europeiska märken, hafva de icke vidrört. — En till Trieste från Ancona kommande skeppare berättar, att under räfelse där näst öfver Corfu, att Napoli dr Romarna den 20 October givit sig till Pietro, Ma notternes Ben. — Vid betättningsdivanen skall Sultanen hafva bibehållit inget genom utdelning af penningar. På allärer är icke att tänka i Constantmopol, så länge detta vacklande tillstånd fortfar. — Enligt underrättelser från Bucharest a d. 3 November har Gavan Oglus, turkisk överbefälhavare, litit allra alla där varande egentliga Greker till Silistria, men fruktade i slavern. Den nys utnämnde Kaimakan i Krajowa, som först blivit Musseman, har blifvit kallad till Widdin och där halsfuggen. De nyligen invecklade Turkarne förlara på gammalt vis Gavan. Ogiv skall sjelf visa Hospodarens ganska ringa upmärksamhet. — På Candia skola flera fästningar hafva givit sig till Grekerna. Äfven säges det om Venedig, att nu Grekisk eskader gjort en landtågning på Cypern och öfverfallit den därvarande Paschan, som anbefallt de sist förfallna nysligheten; Famausta, hans residence, skall äfven ha va blifvit upbrändt. — Ut i ett bref från Marseille af d. 16 November heter det: I morgon afgår härifrån till Grekland med det stora skeppet Scipion, Capten Castell, den fullkomligaste expedition, som ännu blifvit gjord. Det är de för en stor corps fullkomligt utrustade, disciplinerade Gaderne för flera bataljoner af olika vapen, icke allenast försedde med fanor, regementmusik vapen, ammunition, och komplett uniform, utan äfven med alla timmermans-vapen, smides- vapnmakare-, smekare, sådelmakare-, smids- skrutvärkare-handverkstyg och materialier, för hvilket allt skicklige män äfven löha med. — Af de återkomna hade man erfarit, att det i detta rika land gått isolerade, icke organiserade människor illa, men i svårighet vid det i Morea skedd, men tillbakaslagna infallet af 50 000 Turkar. Hvilken annan effect måste icke denna corps göra! — Endast människor behöfva hädnester, för att bringa denna corps

till 3000 man vil disciplinera de trupper. Utill skola, under der hvilatid, som Turkarne föra under vintern. Greker och efterföljande Tyskar inlupa sig. Så kan denna corps, såsom gärd i den uplysta Grekiska regeringens händer, gifva den lagstiftande makten det ännu behöfva eftertrycket. Med ett ord man lovar sig stora följor däraf och saknar därför icke en summa af nära 100 000 fcs, som den kostar förentingen. — Denna corps har avslutat ett fördrag med deputerade från Grekiska regeringen, och bekommer en ästom i Morea till förvarande af deras tross och verkstäder, m m. Hvar och en, som inträder, måste förbinda sig, att utan anspråk vara simpel soldat, i det blotta hopp, att erhålla en grad, som ö verensstämmer med antalet af solatener och dess egna intenter. På anbudet kan väl denna organisation för en nyskapad fristat alldeles icke något utseende göras.

Spanien. Tidningen Universal meddelar en kungörelse a General capitänen, General O'Dali, af d. 15 November, enligt hvilken, på begäran af exministern Garels hustru af d. 11, sedan hocalen Paredes utlämnat alla acter, som rörde förhållandet emot honom, krigsauditören bifalles undersöka grunderna till hocalens beskyllningar emot samtliga exministrarne. Denne underfådde under d. 15 att alldeles icke något erinndbevis förefinnes som kan rättfärdiga Paredes föstarande, som visar sig såsom en verklig förfölsjelse emot de i fråga varande personer och såsom en af de straffbaraste öfvertädelser af statens grundlag och alla i Spanien till personliga frilhetens skydd gällande lagar. Därföre fördrar generalen, att Hr. Garell skall sättas i frihet och att uphållandet af det redan inledda förarandet emot de öfriga exministrarne äfven måtte anbefallas. — Cortes hafva slutat sina ö verläggningar rörande undantags lagen, och sedermera hållit flera hemliga sessioner öfver vilka ganska stridiga rykten kringlöpa. — Den 16 förekom ett commitéorslag rörande suspensionen af häreans öfver och härevisitationer under discussion. Hr. Canga rekade, att congressens beslut skulle förklarats för lag (ratat) och icke blott gälla såsom decret och undantag i öfva vigtiga förslag, som för alltid skall grundlägga Spaniens personliga frihet af den ädle patrioten Aug. Arguilles, Hr. Falso och Salva, hearemot Hr. Galiano Oliver, Istreitz och Ruiz de Ta Vega bestredo honom. Det kom, hvilket här ännu afdrig skedd, till två alligt utomprop. Frågan om grund förelams till omröstning öfver förslaget.

gott bejakades med 79 röster emot 68, och därpå antogs sjelfva förslaget med 73 emot 65. Det skulle vara omöjligt, att säga, hvilket parti röstat för eller emot; ty hvar och en röstade efter sin egen öfvertygelse, och det tillgick så om hvart annat, som i Paris vid omröstningen öfver den af Hr Delatol utkastade bekanta adressen till konungen. — Ut en hemlig session hafva ändringar rörande engelska varor kommit under discussion, och, om man får tro ryktet, blifvit antagna. De vigtiga följderna af en för engelska industrien gynnande åtgärd låta redan inse sig. Man vill för sakert veta, att general Mina blifvit utnämnd till öfverbefälhåfvare öfver alla tre äldre äldchingarna i Catalognen, Navarra och Arragonien, och att generalerne Torrjos och Velasco skola stå såsom divisionsgeneraler under honom. Den förtres corps skall bringas till 40,000 man, hvarje af de andre till 20,000 man, och samtliga trupperne skola d. 1 Dec. vara på sin operationellina. De anbefallda trupperutskifningarna och förtäringarna, äfven a tryckliga, ja merket i de södra provinserna fortgå öfver allt lyckligt och hastigt. — Ut ett bref från Toulouse af d. 12 Nov. heter det: "trostrupperna hafva intagit Vich och utrymt Balagny; den förtres platsen stödde deras vänstra flygel och den senares beaktande hade blifvit lufu, emedan den bildar en för Conca de Nemp ponterad pointe. Concentrerade i ganska starka positioner under den utmärkt skicklige general d'Eroles, skulle de, under väntan på Congressens beslut öfver deras öde, göra det kraftigaste motstånd emot Minas förtg. Denne skall ha va erhållit betydande förtstärkningar, men hans illa uppjordaplåner utfördes utan sammanhang, och han fortsätter sitt system att dröja och kamma sig för. Royalisternes huktansvärda delidér förskräckte honom, men det varre möjligt, att han snart ser sig tvungen till ett anfäll emot sin vilja." Man anser denna skrifvelse såsom ett förbud till någon ny vapenbragd af Mina.

Frankrike. Den 21 Nov. förorsakade de näst stridiga rykten på hörsen i Paris ett fall af konfusen. Om aftonen utkom i L'Etoile följande artikel: "Oroande rykten hafva i går blifvit kringspredda i Paris. Man försäkrar, att Madrid vid en kung afslut d. 14 varit i stor rörelse; den franska ministern så sytt förtlämpad, att hans återkallande och kriget voro omöjkelige; man tillade, att ministrarne på underrättelsen församlat sig, och befällningar genast blifvit utlädade för kriget; ja man nämnde utmärkte generaler, som genast skulle resa till arméen."

Le Courier Français säger i anledning hvarf "Påståendet i L'Etoile, att londernas fall härrört af dessa föregångna nyheter, är icke riktigt. Man trodde d. 24, allmänt, att det vigtigaste, som kunnin medfört, var resultatet af Cortes' sessioner, som ständigt taga nödiga mått, att försäkra Spaniens inre lugn, utan att rätta dess förhållanden med andra makter i fara. Dagens fall kom hufvudsakligen af ryktena öfver det, som i går (d 20) skall hafva tilldragit sig i det lilla ministerrådet. Man sade, att kriget däri blifvit definitivt beslutadt, och att general Bordesoult var utnämnd till Major general under Hertigen af Angouleme. L'Etoile säger: "Vi bifina oss uti omständigheter, då de näst stridiga rykten icke uphöra, att utspredas." Om de då ha va så elaka verkningar, så är det sällsamt, att man icke gör slut på dem genom öfna förklaringar af hvad man vill. I fall af krig skulle det hafva den fördel att förhindra, att handeln icke öfverlemnade sig åt speculationer, som måste blifva fördrälliga genom kriget. I händelse af fred skulle det kort afskåra alla falska underrättelser, och göra, att handeln icke onödigtvis alarmerade sig, o s. v."

England. Konungen utkom d. 21 November till Pallmall, men begaf sig åter d. 23 till Brighton. The Times innehåller en historisk artikel öfver Englands förhållanden med Persien för att bevisa, att makta Londons ryts förtfarande alldeles kastat detta rike i Rysslands armar, och att ostindiska kompaniet på det kännbaraste ätt röner detta. Man hoppas, att Hr. Canning skall afhjelpa det onda genom en alldeles motsatt politik.

Venona. En öfverofficer, som varit sänd såsom kunn till Madrid, har återkommit med deprecher från utrikes ministern, hvilkas innehåll förordet en competence af de stora makternas ministrar, hvatuti, såsom man försäkrar, en definitiv förklaring af congressens grundsatser öfver den närvarande belägenheten af saken på hvil den blifvit beslutad och därpå framlagd för de höga monarkerne till antagande. Man vill veta, att en beväpnad inblandning däri alldeles icke omnämnes; emellertid är det endast ganska afvikande och otillförlitliga berättelser, som kringlöpa rörande innehållet af denna, på intet officiell sätt kungörda förklaring.

STOCKHOLM,

Tryckt hos ELMÉN och GRANBERG.

COURIEREN

Thorsdagen den 12 December.

Om presternas politiska inflytande.

Så långt historien går tillbaka, ser man dem, åt hvilka oftrens och guds tjänstens värd varit anförtrödd, utöfva ett välde öfver folken, hvilket ingen annan magtägande vågat tillvälla sig. Germanerne voro så fria och så svartsjuka om sin frihet, att ingen anförare, intet världsligt öfverhufvud vågade uphäfva sig till någon magt i annat än det värf, hvartill kon var särskildt utsedd; men af presterna i deras heliga lunder tillde den fria Germanen näsliga kroppstraff. Druidernas tyranni hos de Celtiska folkstammarna är allmänt bekant. Huru stor magt presterna utöfvade bland de gamla Egyptierna, känner man äfven. På Söderhalsöarna och hos många andra bland de nyss upäckta folk ligger en förlärlig magt i presternas händer.

Att förklara ursprunget till denna magt är icke svårt. Mörkret gör hvarje djärf bedragare eller enthusiast till en halfgud. De världslige magtägande hafva insett detta, och många Konungar och lagstiftare hafva därför ställt sig i spetsen för presterna. Utan att söka många exempel behöfva vi blott påminna oss Oden och hans efterträdare, Mohammed och Kaliferna.

Det fordras en anseelig grad af bildning och tankens lyftning, för att göra sig ett värdigt, andeligt begrepp om det högsta väsendet. Så länge människan står på en låg bildningsgrad, fästar hon vid Gud begreppet om storhet, sådan som den jordiska storheten visar sig. Kring den jordiska monarkens thron finnas gunstlingar och tjänare, genom hvilka undersäten blott kan kalkas Majestetet och hvilka på detta sätt blifva själfve ett föremål för vördnad eller fruktan. Att fortsätta liknelsen och framställa sig själfva såsom dessa gudomens gunstlingar har varit presternas intresse. Man hisnar öfver den oförskämhet, hvarmed detta spel i många seklar blifvit drifvet.

Naturligt är det, att de, som tilltröddes ett stort inflytande hos Gud i fråga om människornas andeliga väl, ocksåingo stor magt i det timliga; men mindre lätt begripligt är det, huru ett mörkrets foster kommit att öfverlefva sin tid, och att

man ännu ser exempel på världslig magt, inkräktad med föregifna andeliga vapen, och det af den religionens tjänare, hvars stiftare högtidligen förklarade sitt rike icke vara af denna världen.

Vi tala här naturligtvis icke om vårt Svenska presterskap, som icke grundar sin politiska vikt på öronbikt, missionärer och dylikt, utan på privilegier, som rent af äro världsliga. Redan en gång har man anmärkt, att det, som vårt presterskap representerar och för hvars skull det har en röst i nationalförsamlingen, icke är Kyrkan, i ordets bibbiska mening, såsom mängen, i sin okunnighet om grundlagarna, velat tro, utan helt enkelt tionde, prästbord och i allmänhet ganska timliga saker. Våra prester äro således vid riksdagarna alldeles icke prester, utan världslige privilegierade medborgare. Hvad vi här ofvan nämnt om mörkrets foster, är det bemödande, som närvarande generation med förvåning ser på vissa ställen, att återställa presternas andeliga inflytande på världsliga ting.

Men då man undersöker upkomsten af den medborgerliga vikt, som presterne, här och på vissa andra ställen, nu äga utan all vidskeppelse och människoväsende, kommer man alltid tillbaka till en tid, då deras magt grundades på dessa usla medel, fastän medlen sedermera försvunnit och magten står kvar. Ur Pålvens magt och ett andeligt inflytande härledas ej blott alla ännu varande och afskaffade Primatavärdigheter *) och företräden, som de andelige innehafva, utan äfven de kyrkans immuniteter, som ännu existera, där prestväldet uphört, såsom andeligt i det världsliga.

Så länge presterne antingen kunde hålla folket i fullkomligt mörker, eller ock genom en guds tjänare värdig vandel och apostolisk oegennyttia ingifvo en sann vördnad, behöfde de intet positivt stadgande om sina rättigheter, inga tvångsmedel att försäkra sin existance, ingen särskild kyrko-

*) Man vet, att i nästan alla christna stater har en Biskop svingat sig up till Primas Regni. Man vet, att detta finnes ännu kvar äfven i det protestantiska England. Man vet, att Presteståndet bland Rikets Ständer intog främsta rummet och att den anaars högmödiga Adelen uöjde sig med det andra.

gendom, inga privilegier. Men tänkande hufvuden funnos bland de andeliga; allt det lilla ljus, som existerade, samlades hos dem. De insågo, att den tid en gång skulle komma, då både ljuset skulle gripa om sig och presterne icke ens vårda det yttre skenet af helighet. Deras magt, hvarunder folket i början frivilligt böjde sig, skulle en gång behöfva omgärdas och stödjas af positiva lagar och immuniteter. Man begynte därför att, i Guds namn, tillägna sig, hvad man kunde få. Kyrkan gjordes till en incorporerad moralisk person, som kunde äga både lös och fast egendom. Snart var man ej ens nöjd att besitta denna egendom under samma vilkor, som hvarje medborgare besatt sin. Den blef helig, skattfri, oantastelig, oförytterlig; presternas celibat ökade den och consoliderade hela systemet.

Kyrkans representanter voro presterne, hvilka därigenom njöto stort anseende och utöfvade stor magt. Hvad som först var orsak, blef slutligen verkan. Det personliga anseendet för helighet förskallade jordiska egodelar; desse skallade sedermera anseende, om och icke just för helighet. Silunda var kyrkans och dess tjänares politiska magt så befastad, att den behöll sig i hela sin fullhet, äfven sedan presternes dygd och kunskaper ej blott uphördde att vara större än andras, utan äfven, på många ställen, nedsjönko under medeltiden, så att man nästan i intet stånd fann större okunnighet och laster, än hos presterne. De ägde medelertid kvar sina stora egendomar, sina privilegier (t. ex. att döma hvarandra, utan att någon världslig domstol vågade draga en prest inför sig) och logo åt föraktet och harmen.

Men människoförnuftet återtager en gång sina förtrampade rättigheter. En reformation blef slutligen folkomligt nödvändig — och hvad som är nödvändigt, det sker; ve den, som för länge sätter sig däremot! Presternes öfverstora magt och rikedommar togos från dem. Men det var prester, som gjorde reformationen, eller åtminstone i stor mån bidrogo därtill. Deras politiska magt minskades väl, för att undvika förargelse; men de frånträdde icke sin magtägande corporationsform. Vid den stora pånyttfödelsen i Frankrike (hvilken oss smädas så mycket man vill, men ändå dock så till måste erkännas såsom en nödvändig och nyttig händelse, oaktadt sina ryligheter) ville man nedflytta presterne från den magt, de ägde såsom corporation, och göra dem till medborgare till statens tjänare, i stället för en stat i staten. Nästan ingen ting väckte ett så hålligt motsstånd; och det envisa motsståndet utträttade slutligen så

mycket, att äfven all gudstjänst, allt presterskap, all religion afskaffades. När gudstjänst, ja katolsk gudstjänst åter infördes, tilltrrodde man sig dock icke att återgifva presterne deras forna corporationsrättigheter.

Såsom redan nämnt är, bibehölls dock corporationsformen efter den egentligen så kallade reformationen, och består ännu i de protestantiska länderna. Men den består dock icke öfver allt i lika grad; på vissa ställen finnes blott den corporationsmässiga domsrätten; på vissa däramot äfven särskild röst vid lagstiftningen. Det är häröfver, som vi tro några betraktelser icke vara utan intresse.

(Forts. c. a. g.)

UTLÄNDSKA NYHETER.

Turkiet. Uti skrifvelse från Livorno af d. 15 Nov. heter det: Med ett fartyg, som inom aderton dagar ankommit från Cerigo, har bekräftelse ingått, att Canea, den starkaste och viktigaste fästning på Candia, gifvit sig till Grekerne. Enligt kapitulationen fördes besättningen, nära 4000 man stark, till Smyrna. Paschan sjelf i Canea befinner sig däribland. En annan Pascha, som brutit up från Retimo, för att gifva undsättning, blef kort förnt totalt slagen i en blodig träffning, som han hållit med de från deras berg nedkommande tappre Spachioterne, och skall sjelf därvid råkat i fångenskap. Det tyckes som om denna omständighet bidragit till påskyndande af fästningens öfvergång. De öfrige på öen ännu besittelige Turkar voro inskränkte till besittningen af några på kusten belägna fasta platsar, ibland hvilka sjelfva staden Candia, Setia och Retimo ännu äro de betydligaste. I det inre af öen voro Grekerne öfver allt herrar och mästare, sedan de i en mängd särskilda strider dels nedergjort, dels förjagat sina fiender. — Trovärdiga bref af d. 23 Okt. från Corfu, skrifver man under d. 25 Nov. från Augsburg, och från Dragomestic af slutet i samma månad, berätta följande: "Efter Sulis öfvergång, öfver hvilken händelse man hört mycket olika omständigheter, beslöts, att sända kapiten Wernakiotes med kapiten Hiskos till berget Komboté, där äfven Omir Vrione infanuit sig, för att tala med honom. Denna underrättelse förorsakade snart en annan alldeles stridig, nämligen: att Varnakiotes visat böjelse att underkasta sig Turkarne. Men senare un-

derrättelser förklara saken helt annorlunda: Wer-nakiotes begaf sig väl under detta föregifvande till Omer Vrione och samtalande med honom; men han hade egentligen af de andre anförarne det hemliga uppdrag, att observera fiendens styrka och tillstånd, och att tillika bemärka, hvad språk Omer Vrione förde. Sedan han erhått ändamålet med sin säudning, återvände han till sina vapenbröder. Grekernes styrka i Akarnanien är 5000 man; desse äro tillräcklige, för att, gynnade af Terrainens beskaffenhet, afslå hvarje försök af fienden att tränga vidare fram. Omer Vrione hade väl förr nära 12000 man, men de i Epiros förefalla tvistigheter ibland Albaneserne förmådde många af dem att lämna Paschan och gå hem. Orsaken till stridigheterna härrör därifrån, att ett parti ibland Albaneserne vill erkänna Omer säsom Pascha i Janina, under det ett annat parti önskar, att se Paschans i Berat son, Ibrahim, uphöjd till denna post. Om tvisten icke snart biläggs, så kunna många fördelar däraf upkomma för Grekerne. Vid armeen i Akarnanien befina sig Maurokordatos, Botzaris och general Norrman. Öfver tillståndet af sakerna i östra Grekeland ingå beständigt de mest gynnande underrättelser; i trakterna kring Zointh föres kriget offensivt emot barbarerne. Nauplia och Korinth äro ännu i turkiskt våld, men de äro kringrända och i dåligt tillstånd. I Korinth stå omkring 5000 män Turkar, den enda återstoden af den 25,000 man starka armeen, som forcerade infallet i Peloponesos. I nedre delen af fästningen Nauplia vajar helleniska frihetsfanan; i det öfre fästet (Palamidi) äro nära 5000 Turkar af begge könen inneslutne, af hvilka endast 1500 äro vapenföre. Sedan den stora turkiska flottans sista försök, under storamiralens anförande, att bringa denna fästning undsättning, misslyckats, hvarvid Grekerne genom gemningen bevisade, att de med sina små handelsfartyg, äfven på öppna sjön kunna göra ett tappert och segerrikt motstånd emot höga den förenade Ottomaniska, Egyptiska och Afrikanska sjömakten, hoppas man nu, att bristen på lifsmedel änteligen skall bringa denna fästning till öfvergång. Visserligen måste man med ledanad erfara, att handelsfartyg i Smyrna, hvilka föra en af de första kontinentalmakternas flagga, lastas med lifsmedel och krigsbehof, för att under betäckning af denna makt skepp föra dem till Nauplias hamn; likväl kan man icke ansvara för vissheten af denna senare omständighet. — Sedan någon tid bemärker man från engelska sidan ett förändradt upförande emot Grekerne, hvilka till och med skola hafva erhållit indirect understöd

från detta håll. Medlemmarne i grekiska regeringen ville för ögonblicket taga sitt säte i Tripoliza, där redan flera inträffat. — Från Tschesme vid Smyrna har en skeppare på femton dagar inträffat i Trieste och berättar, att turkiska flottan velat skynda Canea till hjälp, men kommit för sent. Hon hade därpå inlupit i Suda och var där ännu d. 25 October observerad af Grekerne. En annan skeppare-underrättelse från Tenedos påstår, att Musselmännerna i Constantinopel måste åter beväpna sig, till följd af en d. 29 October förnyad Firman. Enligt bref från Verona af d. 13 November hafva de till Roveredo visade grekiske deputeradn intet hopp, att upå ändamålet med deras mission. Säsom man försäkrar, hafva samtliga kristna makter redan förklarat, att man alldeles icke kan träda i underhandling med dem. Man påstår vidare, att Österrike, Ryssland och till och med England äro härom fullkembigt öfverens; och att detta beslut blifvit meddeladt de deputerade, med det välmenande råd, att åter underkasta sig deras rättmätiga regering. — Enligt bref från Corfu af d. 25 Oct. hade innevärnarna i Medel-Albanien fräntagit Omer Vrione hans harem och bortfört hans broder, och låtit säga honom, att de icke skule utlämna någondera, förr än han återskickade dem deras förre Viziers son Ibrahim Pascha, som var säsom gisslan hos honom. Härpå hafva samtliga Toskidiska stammarna likaledes skiljt sig ifrån Omer Vrione och försatt honom i största förlägenhet. Han hade efter Salis öfvergång trott sig i stånd, att kunna angripa Akarnanien, och låtit utspida, att han kom med 15000 man, men de grekiske besälhafvarne erforo snart sanningen och kände, då de kommo till Arta, att han ännu endast hade 7000 man, och icke därmed vågade sig igenom skogarne vid Makrinoros. De afbidade honom således i räder om Ambrakiska hafsviken, togo säsom partigångare sina mått och steg, besatte de med ogenomträngliga skogar undandolda passen och, så snart fienden kommit i land vid Eutraki, begynte striderna. Omer blif ifrån den 10 till d. 15 Oct. ständigt slagen, upnådde d. 16 efter stora förluster, Voinitza och inskeppade sig till Prevesa, där han ännu befinner sig. Maurokordatos, Hiskos, Stratis och Makris hafva vändt sig emot Arta och hålla det inneslutet med stor makt. Man tror, att Omer icke skall ohindrad komma tillbaka till Janina. — Utgången af Portons nya besättsättgärder har nu bevisat, att regeringen icke irrat sig i sin kolkyll. Den hade dragit omsorg, att öfvertala Ulema genom Musti om nödvändigheten af dessa åtgärden, och denna väg förfelade icke sitt ändamål, eme-

dan Ulemas öfvertygade folket, att religionen godkände sådana medel, då hon hotades med fara. De rike Armenianerna, Judarne och Grekerne vågade under sådana omständigheter icke blifva tillbaka. Regeringens intäckt skall till och med öfverträffa dess väntan. Man har hittills ännu icke hört talas om några tvångsmedel. Hela publikens upmärksamhet var rigtad på den förflutna söndagen, då Janitscharernas betalningsdag inträffade. Men äfven denna gick lugnt förbi. Regeringen hade brukat den försigtigheten, att endast betala några Ortas, på hyllkas tillgifvenhet hon med säkerhet kunde räkna, med det nya myntet, hvarvid Storherren själf i sin egenskap af Janitschar, enfligt vanlig plägsed, emottog sin sold i det nya myntet. Då nu dessa Ortas äro tillfreds, så tviflar man äfven icke, att de andre skola blifva det. Det tyckes som om Divanen förberedde ett stort project, som omedelbarligen skall föras i verkställighet, när man positivt blifvit underrättad om discussionerna i Verona. Capudan Pascha och paschan i Nearopont stå i hög nåd hos Storherren, emedan de lyckligen försedd hufvudsättningarna på Morca med trupper och lifsmedel och därigenom skola hafva försäkrat dessa platsars bibehållande emot Grekerne, som olyckligtvis saknat tungt artilleri. Jussuf-Pascha från Negroponte skall verkligen hafva gjort oföreteliga ansträngningar för dessa fästningars proviantering. — Hufvudsämålet för ögonblickets upmärksamhet i Constantinopel är 8 nya Paschan i Egypten, som oakadt alla föreställningar, böner och befallningar, gifvit sin eskader ordres, att skilja sig från turkiska flottan. Man hade hoppats, att den med stora flottan skulle gått igenom Dardanellerna till öfvervintring, och att man då skulle kunnat betraktat den såsom en säker underpant på Alis trohet. Men den unge Ali har hållit för bättre, att blifva herre öfver sin egendom, och hans admiral varit för väl utrustad, för att låta imponera på sig af Capudan Pascha.

Spanien. Cortes hafva beviljat inrikes ministern 800,000 Realer för de Neapolitanske och piemontesiske emigranterne. De åtskilliga ministrernas budgter blifva antagne, den ene efter den andre. Hertigen del Infantado, som står i misstanke, att hafva velat undfly till England, skall under escorte föras till Madrid. Enligt underrättelser från Toulouse af d. 28 November hade oroligheter i Saragossa tvungit Mina till reträt. Baron d'Eroles, som retirerade till Arandalen, går å nyo framåt på Seo d'Urgel. Han skall hafva beslutit, att innesluta sig där med 100 man, och då

denna plats är försedd med allt, hvad som är nödigt till dess försvar, så förutser man, att Mina, om han företager dess belägring, skall länge upehållas där. Å andra sidan måste det vara af mycken vigt för det constitutionella partiet, att icke lämna denna stad i troshärens makt, General O'Donnell skall vsra i Irati.

Frankrike. En kurir från Verona har medfört underrättelsen om Vicomte de Montmorency snara återkomst till Paris; han skulle d. 23 November afresa från Verona. Den 26 sade man på börsen, att Vicomten bringar bekräftelse på fridens bibehållande. Å andra sidan talade man med tillförsigt om troshärens fullkomliga nederlag; baron d'Eroles skulle nästan alldeles ensam hafva ankommit på fransysk böttan, och många af des soldater skulle hafva öfvergått till de constitutionella. Därföre steg räntan d. 27 Nov. i frank och efter klockan 4 ännu högre. — General Quesada har erhållit audience hos hertigen och hertiginnan af Angoulême. Sedan d. 24 Nov. stod politiska thermometern i Paris åter alldeles på krig (hvarföre äfven ännu d. 27 om eftermiddagen stället afgiugo till London), i synnerhet som Ultra- och half-officiella tidningar alldeles icke mer göra sig något besvär att dölja sina önskingar i detta afseende, utan snarare tala därom, såsom om det vore en på congressen afgjord sak. — Journal des débats säger: Tidningarna från hela Tyskland innehålla icke tio rader på deras vis (de leur façon) öfver Congressen i Verona, där Tysklands begge största monarker besinna sig. De af dem, som åtnjuta någon frihet, inskränka sig därtill, att återgifva artiklar ur Journal des débats. En åttontidning berättar det skedda afslutandet af en handelstractat emellan Frankrike och England, hvarmed en kurir skall hafva afgått till kunglig Wellington i Verona och där gjort det största intryck. Men Journal des débats vill veta, att det ännu icke kommit så långt, och i sjelfva verket är det i fråga varande åttontidning blott ganska opålitligt. De 86 deputerade ställena, som denna gång voro att förnya, voro beklädda af 46 royalister och 40 liberala. Därföre äro nu 79 af de förre och endast 7 af de senare åter valde. Öfverste Fabvier är nu försatt i frihet.

STOCKHOLM,

Tryckt hos ELMÉN och GRANBERG.

COURIEREN

Måndagen den 16 December.

Om presternas politiska inflytande.

(Slut fr. N:o 59).

En Tysk författare har sagt, att Luther handlade inconsequent och otätt, då han, hvars hela verk var en protest mot föräldrade, festlästa former, sjelf skyndade att ge sin protest en dogmatisk form, att statuera gifna trosatser och med stränghet inskräpa dem, såsom de enda och saliggörande (catholica). Reformatorerna, protestanterne mot auctoritet i religionen, blefvo sjelfve lika intoleranta, dogmatiserande hyllare af auctoritet, som någonsin de varit, dem de störta från deras andeliga välde. Protestanterne ropade på religionsfrihet, såsom en människorättighet, men lemnade icke religionsfrihet åt andra, minst åt dem, som blott i obetydligheter skilde sig från de i Schmalkalden och Augsburg antagna trosartiklar.

Så snart intolerance och en sträng uniformitets-principe, en enda saliggörande kyrka, blifvit stadgade i ett land, är det alltid en gifven följd att presterne höja sina hufvuden och consolidera sig till en mäktig corps. De blifva trons och religionens väktare, omgärda sig med stora privilegier och vinna äfven ett verldsligt inflytande, deras lära må sedan heta katolsk eller protestantisk eller hvad som häldst. I de länder däremot, där fullkomlig religionsfrihet finnes, upstiga presterne aldrig till politisk magt. I Norra Americas fristater skola presterne, så länge religionsfriheten råder, icke blifva annat än kyrkans och statens tjänare, underdåniga den verldsliga magten och utan inflytande på dess åtgärder. I Ryssland är ett grymt prestvälde brutet genom en vis och oinkränkt religionsfrihet.

Länder finnas visserligen, där religionsfriheten är stor i sjelfva verket, men den rådande kyrkan ändock äger en anseelig politisk magt eller rättare i verldslig nåtto utöfvar en tyrannisk andelig magt. Det andeliga har flytt ur de gamla formerna; men det verldsliga väldet, som var följden af ett andligt inflytande, står kvar, sedan detta är utdödt, likasom vissa krypväxter, som slingra sig kring träen och vinna stadga genom dem, så kvar oförtärda, sedan trädstammarne borttrutt-

nat. I England t. ex får jag bekänna mig till hvilken troslära som häldst; men jag måste betala tionde till den Anglicanska pastor, inom hvars församling jag bor. Jag måste betala, eller ock tvings jag därtill genom de mest barbariska författningar. Anglicanska kyrkan synes hafva öfvergifvit omsorgen om invånarnes själar, och vara nöjd blott innevånarne rickligen sörga för kyrkans tjänares lekamliga behof. Den gamla Engelska lagen de hæreticis exstirpandis är imedertid ofskaffad än i denna dag.

Med allt detta har dock Engelska presterkapet numera, såsom corps betraktadt, ingen omedelbar politisk magt, då man undantager Biskoparnes säte och stämman i öfverhuset. Mer än ett århundrade har förflutit, sedan Convocationen (ett slags prestparlament, bestående af öfverhus och underhus och nästan fullkomligt modelleradt efter nationalparlamentet, samt tillvälande sig magt att ensamt beskatta kyrkan) verkligen satt och utöfvade sin magt. Den blir numera blott sammankallad, så ofta nationalförsamlingen kallas, men genast prorogerad.

Endast i Sverige kan man ännu se en kvarleva af presterskap såsom Riksstånd. Vi hafva sagt, att detta ständas magt och bestämelse äro endast verldsliga. Hvarföre det skall anses för ett andeligt stånd är således svårt att inse. En Riksdagsman af presteståndet allägger alldeles sin andeliga egenskap, så snart han uppträder vid Riksdagen; han är då mera blott en verldslig lagstiftare (åtminstone icke mera andlig än Adelsmän, Borgare och Bönder).

Så snart detta är gifvet, kan man icke inse, hvarföre presterne utgöra en egen kammare. Att utesluta dem från val- och representations rättigheten vore orättvist; uplysta och ädelt tänkande prester kunna finnas och finnas verkligen hoppas vi. Men det är dessa egenskaper, och ingalunda prestembetet, som böra berättiga dem att höja sin röst inför Konungen och folket. Att dylika prester äga inflytande på rådslagen, är rätt; men att prestecorporationen har en egen röst och äfven veto i frågor, där endast hela folkets ombud böra äga veto, det kan aldrig gillas af det enkla, oförvillade förståndet.

Och det finnas ej blott inga skäl, hvarföre det skall så vara, som det är; äfven ganska starka skäl finnas, hvarföre det icke borde så vara.

Priesten är enbetsman; han beror af förmån och i afseende på befordran, ofta af regeringen. Ända till dess han sitter på Erkebiskops-stolen har han gracer i befordringsväg att hoppas -- att ej tala om ordnar och andra hofgunstens kännetecken, dem tyvärr en fin politik och ett förvånadt begrepp om ära gjort till en allmän läckmat för alla stånd. En prest, som ögennyttigt och frimodigt handlar i en belägenhet, där det visst icke alltid är gifvet, att patrioten står i opposition mot regeringen, men där det likväl hvarje ögonblick kan inträffa, han är sanneligen mer att beundra än en frimodig folks-representant. Detta måste man erkänna, utan att på något sätt småda presteståndet, sådant det är; den allmänna satsen är säker, att en prestecorporation, uphöjd till politiskt inflytande och ägande egen röst i nationalförsamlingen, i ett land där mängden af befordringar och hederstecken ligger i regeringens hand, måste, om presterne ej äro ovanliga människor, vara mer än någon annan corps (undantagande kanske en sådan, som vore hel och hållen sammanfatt af andra tjänstmän) utsatt för inflytande af regeringen.

Man måste icke eller aldeles lemna ur sigte den egna vändning, som presters tänkesätt i allmänhet tager, så snart de inblandas i världsliga ärenden. Hvad vi härom komma att säga, är icke resultatet af observationer på vårt presteskap eller just på dagens händelser, utan af historiens vittnesbörd i ämnet. Historien är helig och går oantastad sin väg fram, äfven då allt annat böjer sig för magten eller vanställes af considerationer. Mången enskild och mången corporation förargas öfver detta obestickliga vittnets frittalighet; men man måste tala, hvad det har att berätta.

Nästan alltid, säger historien, hafva prestecorporationer varit antingen öfvermodiga eller krypande; sällan har man sett hos dem -- här talas blott i allmänhet, ty utmärkt ädla män hafva äfven funnits bland prester -- denna uphöjda, lugna, ögennyttiga, endast för rätt och sanning och ljus och sundt förnuft vikande anda, som stämpelar den sanna medborgaren. Auctoritet, tro, dnuhet visa sig i många sekler såsom presternas element; och detta har mindre haft sin grund i själva trosbekännelsernas beskaffenhet, än i prestecorpsens inrättning; presterne bildade sig icke efter läran utan läran efter presternas passioner och begynnighet. Då det snuda förnuftets protest

ändtligen gjorde sig gällande hade man mindre att reformera på läran än på presterna; mindre svårigheter vid den förras än vid de senares förbättring, och mindre på dessas reform i auelig än i världslig mätte.

Reformationen gjorde presterna oberoende af Påven och i stället beroende af regeringarna. Men äfven i Protestantismens historia saknas icke skandalösa exempel på prestecorpsers, öfvermodiga, då de öfvervägt den världsliga regeringen, och uselt krypande, då de ej haft öfvermagten. Man behöfver blott kasta ögonen på reformationen och de efter reformationen utbrustna oroligheter i Skottland; på engelska presterskapets förhållande i Cromwels tid och sedermera; på de löjligt besträgliga upträderna i Batavien, vid striderna emellan Armenier och Gomarans anhängare.

Alla actörerna af dessa upräknade skandalösa skändspel visade, huru den samme, som öfvermodigt trampar lag och anständighet, då han har magten i händer lagt kan böja sig under hvarje upstigande öfvermakt; huru man än kan aldeles bortkasta allt sken af anständighet, för att viana sina, aldeles icke andeliga, ändamål än omklåda dessa ändamål med religionsnitets slöja och fräckt föregifva sig handla för Guds skull, under det man ej söker annat än egna lögt jordiska fördelar. Äfven namnet af protestant eller reformert uttesluter, såsom vi sett, ej från dessa förebräelser. I Svenska historien saknas icke exempel, som bestyrka vår sats; äfven långt efter reformationen kan man icke undgå att upläcka de tydligaste spår till nit för mörker och vantra; ock detta innebär nästan allid bevis på någon af de ofvan upräknade usla egenskaper och bemödanden.

Om vårt presteskap nu är helt annorlunda och aktingsvärdt så kommer sådant af det allmänt spridda ljuset. Men just därför att ljuset fått magt med presterna, kunna vi ej först ä hvarföre en magt som icke härleder sig från ljuset, har kunnat så envist förvaras; hvarföre man refererar allt till privilegier och immuniteter, då man vet, att man äger ett vida större anspråk på inflytande, NB i de ting, som en tillkomma; hvarföre man älskar tvångsmede, då man äger andra, både säkrare och behagligare; med ett ord, hvarföre man vill hafva en världslig magt, därför att man är Prest, och icke därför att man är medborgare.

UTLÄNDSKA NYHETER.

Turkiet. Från Corfu skrifver man (öfver Ancona) under d. 27 Oct.: Sedan tvänne månader talade våra Britter och Österrikare här om intet annat, än alla Helleniska anförars falhet. "Alla skatter, hette det," skola nu uträtta, hvad de musselmänska vapnen icke förmått. Den nye Spartacus, "de menade därmed furst Maurokordatos," skall icke blifva otillgänglig för kraften af sådana vapen." Men äfven deras profetior hafva icke haft någon lycka. Den Albanesiska liniens armée, hvarpå de grundade sitt fastaste hopp, har blifvit slagen vid Makrinoros, Lutrakis och Lapsis. Därpå har en stor del spridd sig i strödda hopar, på reträtten plundrat flere Epirotiska byar, så väl Mahomedanska som Kristna, och endast återstoden bäller sig ännu i Arta. Maurokordatos helleniska här vid gränsen af Akarnanien är däremot nära 8000 man stark, och ännu ankomma förstärkningar, Odysseus och Kontojannes halva, enligt underrettelser från Trikala d. 11 October, förstört 8000 man Turkar i passet vid Trachis, förposten till Thermopylerna. Det var den sista förstärkning, som Chorschid erhållit från Rume-lien och skickat fram under Wraga Pascha: Dessa olycksbringande klippor till Thessalien och Lokris hafva redan under år 1822 blifvit en graf för 25 å 30,000 man Turkar. Odysseus ryckte därpå fram till Demokos och vänder sig nu emot Harmyros, för att understödja Grekerne på Pelion. Ituniar håller Aspropotamos och Chasia besatta, Tassos Olympos, och har tillika afskurit Chorschids förbindelse med Thessalonich, så att han ännu endast är i besittning af den stora slätten vid Larissa och Pernovo. Kassandra är åter besatt af sina egna landsmän under den tappre Diamontis' befäl. Turkarne hafva förlorat allt förtroende till sin öfverlägsenhet. — Ständigt fort-fara de grekiska flyktningarnes genomgång från trak-ten vid Odessa. De äro i ett beklageligt tillstånd och berättat, af nära 700 af dem omkommit af e-lände endast omkring Odessa. Från de ryska auc-toriteterne hafva de erhållit den förklaring, att de antingen, om de vilja kvarblifva i Ryssland, skola blifva Kronans lifegna (Kronobönder), eller ock öfvergifva landet. De föredraga, att draga bort till sitt långväga hem. I de Österrikiska staterne behandlades de med mycken menniskokärlek. — De fleste utvandrande Bojarer hafva ännu icke återvänt till furstendömena, och familjen Bak-schan, en af de aneddaste i Moldau, har till och

med formligen protesterat emot Hospodaren Stourd-za. De förklara enhälligt, att först då, när en rysk consul indragit i Jassy, skola de återvända hem. — Vid den högtidliga audience, som öster-rikiska Internuntien v. Ottenfels d. 15 October erhöil hos Stor Herren, föreföllo flera märkvär-diga afvikelser ifrån den vanliga etiketten. Säsom brukligt var betalningsdivansdagen bestämd till den-na audience, och som det var Portens ministrar bekant, att Internuntien med färdighet uttryckte sig på Turkiska språket, så hade de på det för-bindligaste sätt yttrat den önskan, att han vid fö-reträdet ville betjena sig af detta språk. De huf-vudsakligaste afvikelserna bestodo däri, att Tscchausch Baschi med största artighet länge uppehöll gesand-tens tåg, på det han icke, såsom vanligt, skulle behöfva vänta en half timma utanför Portens palats på Storvezieren. Äfven besparades honom en half timmes uppehåll vid ingången till andra porten. Fjorton tusende läderpungar, som inne-höllo sju millioner piaster, upstaplades framför Storvezieren. Knappt hade efter tre fjerdedels tim-mars förlopp tre till fyra Ortas Janitscharer blif-vit besoldade, förr än Storvezieren steg up och jemte de öfrige rikets store begal sig i ett sidorum, men hemställde till gesandten, att spatsera omkring på slottsgården eller att utifrån se på betalningen. Friherre Ottenfels begagnade detta tillbud; öfver-ceremonimästaren lät öfver allt bära taboretten efter honom, och så förfölto två hela timmar vida angenämare, än vid andra audienser plägar ske, då ministrarne, utan att kunna lämna sina plat-ser, ganska obegvämligt måste tillbringa dem. Då knappt ännu en tredjedel af de upstaplade pen-ningspungarne var kvar, blef Internuntien inbjuden, att sjelf åter begifva sig till sin plats i Divansalen, där Haled Effendi först visade sig, och genom Portens tolk lät säga Internuntien, huru mycket han beklagade, att de turkiska bruket och etiket-ten, som avvika så mycket från de europeiska, kanske torde förorsaka honom ledsnad. Om den därpå inträffande måltiden, heter det, ibland annat: En page från Serahjens inre öfverbragte, såsom vanligt, de af Storherren för den främmande gäs-ten bestämda rätter, kryddade med moschus och andra, hvilka Vezieren kysste och höd dem åt Internuntien under det tyska utropet: gut, gut, likasom om han genom sin aktning för tyska språ-ket ville visa, hvilken glädje det gjorde honom, att höra ministern tala turkiska. Härpå bekläddes Internuntien med en skön Zobelpäls, och äfven de andre individerne vid missionen erhöillo heders-pälsar. Vid audiencen därpå inför Storherren höllo

Kapidschi-Baschis Internuntien icke under armarna utan endast vid pålsen och ville låta honom stanna på det annars vanliga afståndet. Då rörde Sultan Mahmud sig, såg Internuntien skarpt i ansigtet och talade med tydlig stark röst: "Eltschi Bey, schurraja gelin!" Herr Gesandt, kom hit! Då Internuntien stigit ett par steg närmare, och Kapidschi Baschis åter dröjde att låta honom gå vidare, vinkade Sultanen med handen, under det han uprepade orden: "Schurraja gelin", med tillägg af: "Dara beriji;" ännu närmare. Härpå trädde Baron Ottenfels så nära till den kejsrerliga thronen, att han med utsträckt arm hade därpå kunnat lägga kreditivet, och började sitt tal på turkiska språket med stark röst, långsamt och tydligt. Sultanen hörde ganska upmärksamt uppå; fattade därpå till allas förundran ordet och talade med hatig, fast röst på turkiska: Då de emellan begge rikena bestående vänskapsförhållanden blifvit fast grundade, så är min Kejsrerliga önskan och orubbeliga vilja, att desamma i öfverensstämmelse med de ingångna fördragen ständigt mer och mer befastas." Sultan Mahmud såg härefter på Vizieren, liksom om han ville tillkännagifva, att det vore tid, att inkläda detta Nutki humajun eller kejsrerliga yttrande, i ett längre tal; men Salih-Pascha, antingen hans minne öfvergal honom i detta öganblick, eller det ovanliga vid det förelupna bragt honom ur fattning, råkade så i förvirring, att han, straxt efter att hafva uttalt Storherrens titlar, stodnade tvärt af, hvarpå Storherren med tydlig röst för honom tvenne gånger uprepade sitt eget tal, och i synnerhet tydligen högt uttalade slutet: "makbul we matbubi humajunimis dir;" Då nu Sultanen såg creditivet i Internuntiens händer, utan att någon af de genom det ovanliga af denna scene i förvirring råkade rikets store gjorde mine af att taga det ifrån honom, pekade han med handen på den plats vid thronen, dit det hörer, och nu först tog det Miri-Alam af Hr. Ottenfels' händer, och gaf det åt Storvizieren; denna lade det på thronen, och Storherren rörde det med egen hand till bevis af sitt välbehag. Härpå skodde afträdet.

Spanien. General Torrrijos befinner sig i Vittoria och vidtager alla mått och steg, för att efter Minas exempel göra slut på kriget med insurgenterne på det eftertryckligaste sätt. Juanito och Ladrón blefvo d. 16 November angripna af en colonne constitutionelle under Sanches i bergstrakten vid Salinas, likväl bragte de den senare i början till att vika, till dess han bekom förstärk-

ning och fördref dem med förlust af 50 man döda ur deras position. De afbida nu med otålighet O'Donnells framryckande, men han tyckes icke vara särdeles böjd, att utsätta sig för en allvarsam strid. -- Den 18 November aflögade Urgelska regentskapet från Puicerda till Liviá. Tjugufem män fotfolk under en officer i spetsen, därpå åtta kärror med tross, så regentskapets gardescompagnie, 54 man starkt, hvaribland tre officerare, därpå Markis de Matallorida med ett hvitt band, så ärkebiskopen af Tarragona ministrarne Ortalla och Gispert, jämte general Laguna, commandanten i Puicerda och några officerare; änteligen slöto några lancierer. Matalloridas son och två ryttare åfåget. Från staden Urgel hade en deputation afgått till General Mina, för att anropa honom om förlåtelse och försäkra om invånarnes tillgifvenhet för den constitutionella saken. Regentskapet och troshären måste nu anses såsom alldeles uplösta.

Italien. Att dömma efter ministrarnes fördubblade verksamhet i deras discussioner, torde congressen i Verona vara slutad före medlet af December. Man försäkrar, att preliminärconferencerna öfver basen för de ytterligare rådslagen d. 3 November nått sitt slut, och att de allmänna besluten d. 5 blifvit undertecknade; sedan denna tid skall congressen hafva behandlat de åtskilliga ämnena efter den ordning, hvardi de följa. Begynnelsen skall hafva skedd med de turkiska angelägenheterna, likväl icke i afseende på Grekerne, utan endast rörande de emellan Porten och Ryssland varande stridigheterna. Därpå skall Spaniens belägenhet hafva kommit i ordningen, och följden af besluten vara, att sända en declaration af de höga makterna till Madrid. Sedermera skall till och med ett definitivbeslut öfver halföens angelägenheter hafva blifvit fattadt, men, såsom man påstår, af alldeles fredlig beskaffenhet. Detta är så mycket troligare, som det antages såsom resultatet af discussionerna, utaf flere i Verona besinteliga diplomater. Emellertid kan man ännu icke med visshet falla något oindöme, emedan utomordentliga omständigheter dagligen kunna medföra förändringar. Discussionerna öfver Italien äro uppskjutna till månadens slut.

STOCKHOLM,

Tryckt hos ELMÉN och GRANBERG

COURIEREN

Thorsdagen den 19 December.

Till Redactören af Stockholmska Courierern.

Iusändt.

Länge har jag förgäfvets väntat, att Anmärkaren skulle fortsätta och fullständigt införa Kenners-Rättens protocoll i målet mellan Snickare-embetet och Anmärkarens utgifvare, som d. 16 October i nämnda blad påbegyntes. Det är af interesse för mig, att hela Protocollet meddelas allmänheten; och jag anhåller således, att M. H. ville införa det fullständigt.

JON. LILIUS.

Utdrag af Protocollet hållet i Stockholms Norra Förstads Östra Kenners-Rätt följande dagar, år 1822.

Den 26 September.

E. D. Efter anmälan företrädde Manufacturisten Johan Lilius och, under anhållan om xidimation af ena exemplaret, inlemnade tvelfalt följande skrift: "Det är redan tämligen långtid sedan Snickare-Embets Älderman och Bisittare begärde Stämning i utgifvaren af Tidningen. Anmärkaren, för att tvinga honom att stånda till ansvar för en med mitt namn andertecknad skrift. Jag har likasom Allmänheten väntat någon vidare åtgärd vid målet, och jag har hittills väntat förgäfvets. Detta har varit mig ganska okänt, alldenstund jag allmänt anses vara, och verkligen är den, som till Tidningen inlämnat berörde skrift. Jag vet ganska väl, att Tidningsutgifvaren är den som straffas, i fall skriften skulle dömas brottslig, och att jag således väl icke egentligen har med målet att skaffa, sådant som det för närvarande behöves. Men jag vet också, att jag inför allmänna omdömet är den rätta svarande parten, och vill därför vidtaga hvarje utväg, för att, om möjligt, äfven blifva det inför Domstolen. I kraft af 18 Cap. Rättegångs-Balken lärer det vara min rätt, att åtminstone blifva hörd och få mitt anförande i Protocollet intaget. Detta är också nästan det enda, jag begär för närvarande." Dröjsmål med sakens förelagande är mig högst menligt, af följande skäl. Om man skulle t. ex. försöka underhandla med Tidningsutgifvaren, (hvilken, i förbigående sagt, visserligen icke är det egentliga föremålet för Snickare-Embets harm, och så-

kerligen blifvit angripen endast därför att man icke kom åt mig) om man skulle lyckas att bilägga målet, — hvilket dock icke är just troligt, — då återstode ju af hela tillställningen ingen ting mer än stämmings-ansökningen. Man skulle då kunna inbilla Allmänheten, att den stämde af fraktan sökt förlika målet och att han af barubertighet fått tillgift. Hela feket, hela åkammen skulle då stödn på mig, den kände uphösmannen till det föregifna brottsliga företaget. Man skulle kunna säga att saken varit sjuk och blifvit nedtystad.

Hvad andel jag kunde få i denna misstänka, är mig svårt att gissa, och det är af sådan anledning som jag ser mig tvungen att i största ödmjukhet och med största allvar verka det målet med det första måtte företagas. Enligt 11 Cap. Rättegångs-Balken är det Snickarnes skyldighet att tillställa svaranden stämningen. Hvad utvägar de till detta ändamål vidtagit känner jag icke, men jag känner att svaranden flera dagar var i staden; sedan stämning söktes, att han sjelf påyrkat att blifva ständ, att man under hans närvaro icke vidtagit några måtte och steg, åtminstone inga verksamma för att få honom kallad, och slutligen att man utan svårighet kan få honom stämningen tillställd, om man blott ville göra sig mödan att, genom vederbörliga och vanliga utvägar söka honom der han finnes och hvilket icke är svårt att upptäcka, för hvar och en som verkligen önskar veta det.

Men det ser verkligen ut som Snickarne begynt besinna sig, och inse att man icke är obetänkt och utan all skäligen anledning bör rusa fram med en stämning och utsätta sig för reconventionstalat. Det ser ut som åsigten aldrig varit att komma längre än till stämmings-ansökningen. Men de sökande kunna och böra nu tvingas att fullfölja sitt käromål eller därför stånda till ansvar.

Desutom har dröjsmålet med sig en ofägenhet, hvilken jag ej vet om jag skall anse störst för Snickarne eller för mig. Genom rättegången, och i synnerhet genom den långsamma rättegången, händer eller tros hända, att hufvudfrågan glömmes, frågan nemligen om en tillan som jag erbjudit Snickare-Embets Älderman och Bisittare för att visa det lögnaktiga i deras föregifvande, i en ha-

synnerlig skrift, som medföljde Dagligt Allehanda, att vi Manufacturister blott äro klädstånds-snickare m. m.

Nu skulle onda tungor kunna illa uttyda Rättegångens anställande och i synnerhet den länhet, hvar-ved han bedrifves. De vilja processa, (skulle de onda tungorna kunna säga) ty dertill kan man sätta karl i sitt ställe, men de vilja ej tälla, ty det skulle de göra med egna händer. Ytterligare skulle de onda tungorna kunna säga: att de utmanade önska dröjsmål, för att begagna det att upöfva sig i konsten, likasom man någon gång sett duellanter begära uppskof för att lära sig fakta. Antingen måtte dessa misstankar vara grundade eller ogrundade. I förra fallet lider jag af sjelfva saken, i senare fallet böra Snickarne vara missnöjda med tanken.

För deras och min skull, är det således af vigt, att målet snart kommer i gång. Genom denna skrift har jag troligen också gifvit någon anledning till dess påskyndande, i så måtto att jag gifvit Snickarne ett förmodeligen önskad tillfälle att vända sig directe mot mig, och det skall icke vara mig okänt. För att dertill gifva skäl, upprepar jag, nu under egen ansvarighet, att jag erkänner och vill försvara allt hvad som stått i den med mitt namn undertecknade skrift, hvilken varit införd i Annmärkaren. Jag åtager mig här, inför Västbo Kemperens Rättens Protocoll att bevisa, det Snickarne-Embets upgifter i Allehanda-pasquillet emot oss Manufacturister äro högst lögnaktiga. — Jag är skyldig mitt eget samvete och min reputation inför allmänheten, att på detta sätt söka ådraga mig sjelf ansvarighet för hvad jag, sjelf verkligen sagt.

Slutligen får jag upplysa, att jag beständigt vistas i Stockholm och bor i Huset N:o 7 & 8 Quartetet Norr Telje, så att inga verkliga eller föregifna skäl finnas, som kunde hindra fortgången af en Rättegång emot mig. Stockholm den 23 September 1822. Joh. Lilius.

Men då Rättegångstiden tilländagått, och klockan nu var half till 3 på eftermiddagen samt Rätten dessutom i anseende till öfverläggning om andra måls afgörande, för närvarande icke hade tillfälle, att med ifrågasvarande nog vidlyftiga skrifts uppläsande sig befatta, förstärktes Lilius att nästa måndag den 30 innevarande September klockan 10 förmiddagen, hos Rätten sig åter inställa, för att blifva underrättad om Rättens, i anledning af skriften då vidtagande beslut, hvarefter Lilius strädde; men nära klockan 3 eftermiddagen, inkom Rättens Ledamöter ännu åtskiljts, förekom

Lilius åter, oanmäld, och tillkännagaf, att, i händelse Rätten skulle vilja anförtro honom den af Snickarne-Embets här i Staden Älderman och Bisittare å Herr Protocolls-Secreteraren Cederborg hos Rätten utverkade, ehuru ännu ej tillståde stämning i ett tryckfrihetsmål, Lilius trodde sig vara i tillfälle att af densamma kunna lemna bemänte Herr Protocolls Secreterare del, i anledning hvaraf Lilius erindrades, det han hade att ställa sig Rättens här ofvan honom gifne förständigande till estersättelse, samt asträdde.

Den 30 September.

S. D. Jemlikt Protocoll för den 26 i denna månad, inställde sig Manufacturisten, Johan Lilius, då rätten, efter inhämtad kännedom af den utaf honom nysannade dag till Rätten ingifne skrift, förständigade Lilius, att det af Snickarne-Embets emot Herr Protocolls-Secreteraren Cederborg till Rätten instämde mål, är utsatt till företagande å Thursdagen den 3 nästinstundande October klockan 10 förmiddagen och att Lilius äger att då hos Rätten sig inställa, äfvensom att Utdrag af Protocoll för denna jemte föregående dag skulle Lilius emot lösen, tillställas.

Emot detta beslut anmälde Manufacturisten Lilius missnöje som antecknades, hvarefter han asträdde.

Den 3 October.

S. D. Vid företagandet af det, jemlikt Protocoll för den 19 nästlidne September till i dag utsatta Mål emellan Snickarne-Embets Älderman Johan Fredric Weissenburg samt Bisittare Daniel Sehsom, Carl Hindric Blom, Carl Gustaf Foltjern, och Johan Lucas Forssman, å ena, och Herr Protocolls Secreteraren Fredric Cederborg, å andra sidan, inställde sig Äldermannen Weissenburg, och Bisittaren Sehsom tillika med Herr Protocolls-Secreteraren Cederborg, då det i Protocoll för den 5 förstberörde månad intagne stämningssammanhandling uplästes, och sedan klaganderne blifvit erindrade derom, att det i stämningen äfropade Blad af Tidningen Annmärkaren för den 3 nästlidne Juli icke blifvit till Rätten ingifvit, samt de åtagit sig att detsamma oföredröjligen inlemnna, förklarade Hr. Protocolls-Secreteraren Cederborg, det han, som nästlidne gårdag återkommit från en resa till landsorten och först i dag undfått del af den å honom utlagne stämning, för närvarande icke voro beredd att deröfver inlåta sig i svaromål, samt anhöll om några dagars bestånd dermed, hvaremot klaganderne icke hade något att påminna; men iouan Rätten utsatte ny dag för målets försättning, underrättades Parterne derom att Manufacturisten Johan Li-

lius, i anledning af en utaf honom den 26 nästlidne Septemner till Rätten ingifven skrift, erhållit underrättelse att detta mål till i dag vore utställt, och att han då ägde att sig hos Rätten inställa, men då Lilius som blifvit tillsagd att klockan 10 f. m. hos Rätten sig infinna, anmältes ännu icke klockan 1 till 12 vara i Rättens förnak tillstådes, blef ifrågavarande skrift utaf nyssberörde dags-Protocoll, upläst, och efter det Parterne blifvit förstodigade att afbida Lilius ankomst, till Rättegångsstimmans slut, samt Lilius dessförinnan sig hos Rätten inställt, förmälte Äldermannen Weissenburg, och Bisittaren Schellhom, å Snickare-Embets vägnar, det de ansågo Lilius ofvannämde skrift vara blott ett radotterie, som icke något afseende förtjente, samt att de, enligt Tryckfrihetslagen, fortsatte deras emot Herr Protocolls-Secretaren Cederborg aulhängig gjorde åklagan.

Manufacturisten Lilius anhöll äfven om del af denna dags Protocoll och då något vidare icke å någondera sidan anfördes, uppskjots målet till Måndagen den 7 innevarande October, klockan 10 förmiddagen, då Parterne hade att hos Rätten åter sig inställa; och skulle Manufacturisten Lilius, emot lösen, erhålla Utdrag af detta Protocoll, hvarom underrättade, Parterne afstade.

Den 7de October.

S. D. Af anledning Protocollet för den 3 innevarande innehåller uti det emellan Snickare-Embets Älderman Johan Fredric Weissenburg tillika med Bisittarne Daniel Schellhom, Carl Fredrich Blom, Carl Gustaf Foltjern och Johan Lucas Forsman å ena, samt Herr Protocolls-Secretaren Fredric Cederborg å andra sidan, till i dag uppskjutna tryckfrihetsmål, inställde sig af klaganderna Äldermannen Weissenburg och Bisittaren Schellhom, samt svarandes i egen person, äfvensom Manufacturisten Johan Lilius, då protocollet för förstberörde dag uplästes och lemnades af parterne utan anmärkning; hvarefter Äldermannen Weissenburg till Rätten ingaf ett exemplar af tidningen Anmärkaren under No: 54 för den 3 sistlidne Juli hvaruti den af Snickare-Embets öfverklagade artikel fanns införd, af följande lydelse:

Till vissa Stockholms Skrämmästare,

Snickare-Embetet har begynt speculera och göra upptäckter, angående själavandringen hos tidnings-skrivare. Det vore väl icke så förmåtet att äfven gissa ett och annat om skrämmästarnes själavandring, men dylika spekulationer torde tagas för suskeri, i fall den, som ej är mästare, begynte tråda på skrämbanau, äfven i detta afseende. Själavandring torde anses för ett slags grälvandring,

och den, som icke ordentligen varit Gesäll, kan ju icke blifva mästare för, än efter en dagtig själavandring.

För en liten tid sedan, såg man en af Snickare-Embets förfärdigad eller åtminstone under-tecknad skrift följande Dagligt Allehanda: "Hvad I sagt mot Tidningsväsendet och Tidnings-skrivare, mistar man sig icke med, men Ert uttryck emot Manufacturisterna vill man hålla efter."

I föregifven, att de Snickare arbeten, hvilka från landet hufvudsakligen kunna vara försvarligt gjorda, men att de sällan eller aldrig ut-härda jemförelse med andra än vanliga klädstöds-möbler, som tillverkas af så kallade Manufacturister, de där icke aflägga något mästareprof.

(Forts. c. a. s.)

UTLÄNDSKA NYHETER.

Turkiet. Från Semlin skrifer man under d. 18 November: ändteligen hafva vi, efter tre-nio veckors arbott, åter underrättelser från trakten kring Larissa ända till d. 6. Chorschid-Pascha hade i medlet af October erhållit de längesedan väntade nya förstärkningarna från Rumelien och Macedonien, och hade omkring d. 20 upbrutit emot Zeitun, för att å nyo framtränga igenom Thermopylerna. Den 22 och 24 October kom det härp i denna trakt till en ny träffning, hvarvid Seraskieren å en gång blef slagen och återvände till Larissa med en förlust af 7000 man. Grekerna följde honom ända till denna trakt. Knappt hade han ankommit till Larissa, förr än en Sultans firman trädhade honom och återkallar honom till Constantinopel, förmodligen för att aflägga räkn-skap dels öfver Ali-Paschas skatter, dels öfver sina förolyckade operationer. Till hans efterträdare såsom Seraskier är Abdullab Pascha i Thessalonich utnämnd; enligt senaste underrättelser samlat han redan en armée, för att aflösa Chorschid-Pascha, och, såsom det säges, göra ett vinterfältåg emot Morea. Man är nu nyrig att se, om Chorschid-Pascha godvilligt öfverlämnar befälet, och icke söker undanflykten, för att undgå det vissa förderf, som väntas honom i Constantinopel. — Från många trakter i Macedonien föras kristna barn till Rumelien och försäljas där. — Underrättelser från Trieste af d. 24 November säga: Ett från Smvrna ankommit fartyg, medförer bref från Kephalonis å

den 16 November, enligt hvilka Omer Vrione hade framryckt till grannskapet af Mesolongi men där skall hafva lidit ett nederlag. -- Om de senast nämnde grekiske deputerade, som naturligtvis aldrig kunde erkännas i denna egenskap, höres nu ingen ting vidare. Många vilja nu till och med alldeles draga deras ankomst och bortsändning från Verona i tvifvelsmål. -- Ett privatbref från Zante af den 4 November gifver några uplysningar rörande ofvinstående händelser. Det innehåller nämligen, att Chorschid, då han till en del erhållit de väntade förstärkningarna, återtagit sin förra offensiva plan och med ungefär 15000 man satt sig i marsch, för att framtränga till Korinth, sedan Jussuf-Pascha funnit tillfälle, att underrätta honom, att han icke mer länge kunde hålla sig; att Omer Vrione, för att understödja honom och göra en diversion, skulle framtränga till Mesolongi, under det han själf inryckte i Livadien; att han här emellertid träffat oväntadt motstånd och hans trupper blifvit skingrade, så att de endast i enkla hopar och med möda åter kunnat draga sig tillbaka. Då nu mera, tillägger ofvan nämnde bref; Jussuf Pascha är afskuren från allt vidare understöd, så blifver honom ännu annat öfrigt, än att antaga den honom redan ofta erbjudna kapitulationen; Chorschid-Pascha skall låta sätta Larissa i det bästa försvarstånd, hvarvid europeiska officerare äro honom behjelpelige, och skall ännu öfvervintra i Thessalien.

Spanien. Konungen har, såsom det synes, sanctionerat undantagslagarne, förutan den, som rör de patriotiska sällskaperna. Hertigen del Infantado har ankommit till Madrid, och har genast i tidningarna vederlagt de rykten, som utspriddt, att han velat fly till England. Det bekräftar sig, att general Morillo njuter fullkomlig frihet. Parades fordrar af honom ersättning för de kostnader, som han använt till hans fasttagande i el Molar, men hvilket generalen vägrar. Allt förkunnar, att snart inträffande händelser i de Spanska nordprovincerna icke skola blifva mindre afgörande, än de i Catalonien varit. General Torrijos tyckes ganska grundligt förbereda sig därpå och skall vid Vittoria hafva 9 till 10,000 man reguliera trupper under sitt befäl.

Frankrike. Journal des débats säger, att den d. 3 Dec. af en (Ultra) tidning gifna underrättelse, att Hertigen af Angouleme nästa vecka skall resa till södra delen af Frankrike, är utan grund. Af samma beskaffenhet är väl äfven Ultras' försäkran, ibland hvilka la Quoti dienno i synner-

het utmärker sig -- att arméen vid Spanska gränsen ofördröjeligen skall förstärkas med 46 bataljoner. -- I Le Courier Français heter det: "Ögonblicket för afräkningen nalkas, och förlägenheten på stället fördubblar sig; en kris tyckes vara oundvikelig. Man känner redan ett falissement, som skattas till mer än trene millioner, och man väntar betalnings inställande af flere speculanter. Londons börs har lidit ännu större förluster; ett enda bankiershus har förlorat femton millioner i fonderna. Det låter begripa sig, huru mycket privatförmögenhet måste gå förlorad genom så rika kapitalisters undergång. Kabinetet höll d. 29 Nov. en session i anledning af depecher från Verona, hvilka, såsom det försäkras, voro af ganska krigisk beskaffenhet, och d. 30 om morgonen ankom en kurir, som tyckes starkt befästa den förutsättning, att de förenade monarkerna antaga möjligheten, om icke sannolikheten af ett krig med Spanien. Den sista nyheten är, att ministären erhållit ett officiellt dokument, undertecknadt af trene monarkers ministrar, som berättigar Frankrike, att taga sådana steg, som det skall finna nödigt för sin säkerhet, antingen genom förökande af sin makt vid Spanska gränsen, eller genom inryckande med en armée öfver Pyreneerna. Så löper ryktet i de aktingsvärdaste kretsar. Det är en vigtig nyhet, och skulle, om den icke redan i hög grad vore förutsedd, halva gjort en mycket större verkan på penninghandeln i Paris, hvilken likväl luftvudsaktligen till följd däraf, fast äfven till en del genom ryktena om falissementerna i London, ytterligare fallit i procent. -- Man tror, att ultimatumet, om man så må kalla det, först ankommit d. 29 om aftonen, men att ministrarna redan länge genom Vicomte de Montmorency haft anledning, att vänta ett sådant löfte. Man märker stor verksamhet i alla statsdepartementen, och man säger, att beredelser till krig föregå i alla. Striden emellan partierna för krig och för frid, som under de två sista månaderna fördes i Vieu och Verona, skall nu förnyas i Paris. Några ministrar och kejsare Alexander, och förmodeligen kejsaren af Österrike skola blifva i Verona, till dess resultatet af Franska regeringens underhandlingar med Spanien visat sig.

Hamburg. Enligt underrättelser från Berlin skall Preussiska statsministern, Furst Hardenberg hafva aflidit i Genua af slagfluss.

STOCKHOLM,

Tryckt hos ELMÉN och GRANBERG,

COURIEREN

Måndagen den 23 December.

Till Redactören af Stockholmska Courieren.

(Forts. från N:o 61.)

Jag är Manufakturist, J ären Skrämmästare. Jag vill tala med Eder ett allvarsamt ord om detta uttryck. Manufakturisterna tillverka således, eller hufvudsakligen, de vanliga klädatlands möblerna? Jag för min del trodde mig vara oskyldig till denna förebräelse. Men man har icke anledning att tro det heller; ty deraf nämnes icke ett enda ord. Tag Er om pannan, och känn efter, om det icke ändock kunde framkalla några svettidroppar, när man måste ljuga inför allmänheten, något oförskämdare än vanligt. Man vet, att Eder klädatlandsbandel begynt att slopera, i synnerhet sedan Ert försäljningsmagazin i Storkyrkobrinken ändtligen tillstängdes, emedan hyran derför ej mer af försäljningsprocenten kunde inbringas, utan måste genom sammanskott samlas.

De arbeten, som afsäpas med det enkla myndiga vittnesbörd, att de kunna vara försvarligt gjorda, äro: således icke jämförlige med andra än Manufakturisternas arbeten, men ingalunda med Edra skräfverarbeten? Det vill säga: Manufakturisternas tillverkningar äro på intet sätt jemförliga med Edra.

Välän; låtom oss försöka: det är just hvad jag ärnar förestå. Jag utmanar härmedelst fem de ifrigaste och anseddaste bland Eder, naturligtvis tjenstgörande Äldermannen och Bisittarne. Låtom oss sammanträda på en oväldig verkstad, t. ex. Landtbruks-Akademiens, och utvälja oväldiga domare, som hafva tillsyn öfver alla våra arbeten, och bedöma dem, sedan de äro färdiga. Låtom oss icke medföra några hjälpare, utan sjelfve med egna hufvuden tänka, och med egna händer verkställa arbetet.

De tillverkade arbetenas beskaffenhet må af tillkallade kompromissarier bedömas.

Kan jag efter denna offentliga utmaning, icke förfärdiga arbeten som äro bättre, eller jemngoda med Edra stolta kämpars, så vill jag erkänna mig halva såsom belackare och ljugare angripit Er. Kunnen J deremot ej bestå profvet, så halven J, såsom skrytaktige ljugare, sökt kosta skugga på oss.

Undandragen J Eder den erbjuda tällingen,

och uphäfven Eder i Er storhet, under förevändning, att det är under er värdighet att tälla med Manufakturister, dem J viljen betrakta såsom rå tillverkare för klädstad; så förklarar jag härmed, att J ären lika laga till att arbeta, när det gäller, som öfvermodiga, när det kommer an på att utösa ovett i tidningar. Alla edra undanflykter skall allmänheten veta yändera.

Jag vet, bland Eder sinnas män, som förtjena aktning, både för sin skicklighet i arbetet och sitt upförande. Jag skall aldrig uphöra att ge dem rättvisa, men de öfvermodiga Bjässarne, som utgifvit ovettet, dem vill jag urmana att på ofvannämnde sätt visa den öfverlägsenhet, hvaraf de skryta. De verkligt kunnige Skrämmästare, liksom allmänheten, skola icke förtryta, att jag önskar framdraga öfvermodet inför det allmänna vettets domstol, i dess rätta dag; ty man känner alltför väl, huru det ofta tillgår, med de så öfverskrifna mästerstyckens förfärdigande. J blygens icke att förhäfva Eder och nedsätta oss, emedan J allagt detta mästarprof. Häfven J nog djerfhet att säga, att jag ljuger, då jag nu förklarar inför hela allmänheten, att mången skrämmästare aldrig gjort, eller kunnat göra ätt mästerstycke, utan att det blifvit genom ledd ötgärd anskaffadt? Jag är beredd att leda mina ord i bevis.

Då jag nu härmed på ofvannämnde sätt upmanat de ibland Snickare-Embetet mest ansedda, som äro Älderman och Bisittare, att med mig ensam tälla, så supponerar jag, att de öfrige af Manufakturisterna, hvilka i likhet med mig, blifvit angripne, icke frukta för resten af Skrä-Snickare, i hvad afseende det gäller, allrahelst som de halva i tjenstgörande hufvudmannen Broman en kärnfull Snickare".

JOH. LILIUS,
Manufakturist-Snickare.

Herr Protocoll-Secretären Cederborg inlemnade nu till Rätten följande skrift:

"Oaktadt jag, som ej erhållit del af några handlingar, försummat att till genomläsning förskaffa mig den, i någon nummer af Anmärkaren af Manufakturisten Lilius författade skrift, i och

för hvilken Snickare-Embetet å mig begärt stämning, får jag ändå försöka att genast ingå i svaromål.

Herr Lilii nämnde skrift föreföll mig, då jag förata och enda gången på landet, såg den tryckt, så obetydlig, att jag svårligen kan tro någon så uplyst domstol som en Jury möjligen skulle kunna fälla författaren till något ansvar och ännu mindre anser jag en sådan domstol, enligt samvete, kunna anse mig brottslig som är alldeles oskyldigt inblandad i Herrarnes tvist.

De i stämmings-memorialet anmärkte och såsom brottsliga åtalade uttryck vill jag minnas vara: 1:mo känn efter om det ej utprässar några svettddroppar när man måste ljuga inför allmänheten. -- Detta lärer förmodeligen ha afseende på någon skrift, den jag ej känner, i alla fall synes mig reflexionen, såsom yttrad i allmänhet, ganska obrottslig. 2:o Många Snickaremästare hafva aldrig gjort eller kunnat göra sitt mästare prof. Hurvida detta uttryck är saunt eller ej lärer jag inför Kämnars-Rätten ej få bevisa; till den blifvande Jurys påögnande torde jag dock få öfverlemnna hosföljande bevis. -- Något ytterligare vet jag ej att tillägga till mitt försvar, om ej att aldrig något försök blifvit gjort att visa det jag är utgifvare af Anmärkaren, hvilket ej heller synes troligt enär mitt egentliga vistande är på landet. -- Då Snickare-Embetet, i stället för att utföra sin talan emot den verkliga parten, vändt sig till mig, har jag, för att vara höllig, ej velat undandraga mig att lemna de uplysningar i målet jag kunnat. Min kostnad i och för dessa uplysningars meddelande, förnämligast Etthundrade mils sammanräknad resa utber jag mig i ödmjukhet att få ersatt med 100 Riksdaler Banco, Stockholm d, 7 October 1822.

FR. CEDERBORG.

Varandes de bifogade bevisen af följande lydelse:

1:0 "Jag undertecknad kan med min ed intyga, att en snickargesäll, som heter Löfgrén, och en Layettmakare, som heter grönström varit i samma som gäst bisittar forsmans mästare stycke.
GUSTAF HULTMAN"

2:0 "Under den tid jag var i arbete som lärning och Gesäll från 1798 till 1802 hos alledne snickare mästaren Lars Forssman blef dess Son Johan Lucas Forssman mästare, och voro till hans mästare styckes förfärdigande. Då varande Layett-

makaren Jacob Grönström samt till slut, afledne Snickare Mästaren Isaac Löfgrén, som jag med liflig Ed kan bekräfta om så skulle påfordras. Stockholm den 20 Jnnii 1822.
C. PETTERSON.

Eller upläsandet häraf, tillkännagaf Herr Protocolls-Secretären, på fråga och gifven anledning, att, ehuru han icke bestämt medgifve det han vorre Redacteur af ofvanberörde tidning, det icke vorre Herr Protocolls-Secretärens mening med hvad han i skriften slutligen aufört, att undandraga sig svaromål i denna sak.

Häruppi tillsades parterne att hvardera till Jury män utvälja fyra för medborgerlig dygd välkände och med dem ej beskyldade personer, då af Äldermannen Weissenburg och Bisittaren Sehsbom dertill nämndes Herr Borgmästaren och Riddaren af Kongl. Wasa Orden J. J. Sandberg, Herr Rådmanen P. W. Bredberg, Grosshandlaren Anders Broberg Andersson och Mälare-Äldermannen Johan Ruback; samt af Herr Protocolls-Secretären Cederborg, Kammararkivaren Pehr Adolf Granberg, Herr Assessoren i Kongl. Maj:ts och Rikets Commerce-Collegium G. F. Örnberg, Herr Expeditions-Secretären Pehr Roos och Herr Auditeuren Georg Schientz, hvarestef af Rätten valdes Herr Rådmanen A. L. Ekerman; Notarien i Kongl. Maj:ts och Rikets Commerce-Collegium Herr Assessoren G. Altén, Notarien i Kongl. Maj:ts och Rikets Svea Hof-Rätt Herr Håradshöfdingen H. C. Malmberg, Commissarien i Rikens Ständers Giksgälds-Gontoir, Herr Commerce-Rådet G. Westberg och Herr Lagmannen Aspling.

Sedan intet jäi emot någondera af ofvannämnde till Jury män valde personer hvarken uppgifvits eller kunnat utrönas, och de således af Rätten blifvit ojälvige förklarade, utelötos af klagandene. Herr Expeditions Secretären Roos och Herr Håradshöfdingen Malmberg, samt af svaranden Herr Borgmästaren och Riddaren Sandberg, och Herr Lagmannen Aspling, och skulle de återstående ni Jury-männen kallas, för att sammanträda i Rättens Sessionsrum Tisdagen den 15 i denna månad kl. 10 förmiddagen, vid hvilken tid parterne jemväl hade att hos Rätten sig åter inställa; hvarom de förständigades och togo derpå aftråde.

Den 10 October.

S. D. Sedan Herr Rådmanen E. W. Bredberg och Commissarien i Rikens Ständers Riksgälds-Gontoir, Herr Commerce-Rådet G. Westberg, hvilke, enligt Protocollet för den 7 innevarande uti det

emellan Snickare-Embetets Älderman Johan Fredric Weissenburg, samt Bisittarne Daniel Schibom, Carl Händric Blom, Carl Gustaf Foltjern och Johan Lucas Förssman, å ena, och Herr Protocolls-Secreteraren Fredric Cederborg, å andra sidan hos Rätten anhängige Tryckfrihetsmål blifvit, jemte flere, valde till Jurymän, vid kallelsens meddelande tillkännagifvit lagligt förfall för inställelse härstädes den 15 i denna månad, förekommo nu, efter särskild kallelse, Äldermannen Weissenburg och Bisittaren Schibom, å Snickare-Embetets vägnar tillika med Herr Protocolls-Secreteraren Cederborg, hvarvid de tvänne förstnämnde, unferntade om ofvånberörde förhållande, i stället för Herr Rådmannen Bredberg, till Jurymän föreslogo Herr Commissarien i Kongl. Majts och Rikets Kammar-Rätt, Z. Edsberg, och Herr Secretareren i Kongl. Majts och Rikets Krigs-Hof-Rätt C. G. Bahrholtz, äfvensom Rätten, i stället för Herr Commerce-Rådet Westberg, utnämnde Herr Advocat-Fiscalen Pehr Staaf, Herr Lectoren och Riddaren af Kongl. Wasa Orden Magister Axel Fryxell, och Herr Lagmannen L. N. Henschén, hvarest efter och sedan något jälf mot dem hvarken blifvit uppgifvit eller i öfrigt kunnat utrönas, och de således af Rätten blifvit för ojäfvige förklarade, Herr Lagmannen Henschén utslöts af Äldermannen Weissenburg, och Bisittaren Schibom, äfvensom Herr Secretareren Bahrholtz och Herr Advocat Fiscalen Staaf af Herr Protocolls-Secreteraren Cederborg, hvarförutan klaganderna, med svarandens begifvande, uppgäfvu Herr Expeditions-Secreteraren A. P. von Sydow, såsom suppleant, i händelse Herr Commissarien Edsberg skulle vara hindrad. Och beslöts det skulle Herr Commissarien Edsberg och Herr Lectoren Fryxell inkallas till den för Juryns sammanträde förr bestämda tid. Parterne afträdde."

(Slut o. s. g.)

UTLÄNDSKA NYHETER.

Turket. Oesterr: Beobachter af d. 3 December meddelar från Constantinopel under den 12 November underrättelse om en stor och vigtig förändring Eu viss Abdullah-Pascha, som står i stort anseende hos Janitschärerne och ofta återfört dem till lydnad, hade i deras namn åtagit sig att till Storherren öfverlämna en besvärsskrift emot

gunstlingen Haled Effendi, och att beledsaga dem med ett kraftigt memorial af sin egen hand. Sultan Mahmud ville framför allt med egna ögon öfvertyga sig om angifvelsernas riktighet. Han genomgick, såsom nu oftare sker, d. 9 i strängaste incognito Constantinopels gator. Det fullkomligaste lugn herrskade. Monarken samtalande med flera personer som mötte honom under vägen; de uplysningar, hvilka han vid detta tillfälle förskaffade sig, bragte hans beslut till mognad. Ännu i samma natt blefvo Storvezieren Salih-Pascha och Mustafa, begge Haled-Effendis kreatur, afsatta, och riksigillet anförtröddes åt den ofvån nämnde Abdullah-Pascha, som i senare tiden commenderat armecorpsen vid Sentari. Multis lediga plats erhööll Sidki Sadé, den ledamoten af Ulmas, hvilken, såsom president vid konferencierna, hade bivistat Lord Strangfords discussioner med turkiska ministrarne. Sluteligen bekom Haled-Effendi sjelf d. 10 om eftermiddagen besättning, att aflägsna sig från bufvudstaden; en Kapidschi-Baschi beledsagade honom till Brussa, där han skall afbida sitt ytterligare öde. På samma tid blefvo ock Berber-Pascha (öfverbarberaren) och Kahwedschi Baschi (öfverupsyningsman öfver Caffehusen), två embetsmän i det inre af seralien af Haleds parti, förviste till Asien. Det allmänna lugnet i bufvudstaden stördes intet ögonblick. -- Den storherrliga flottan har, sedan hon skilt sig från de eg. pliska och algieriska eskadrerna, ankommit till Dardanellerna å de första dagarne af November, och skall öfvervintra i Constantinopels hamn. -- Enligt directa underrättelser af d. 11 Novemb. hvilka ankommit till Hamburg, skall Haled-Effendis afsättning hafva varit en följd af ett genom de senaste finansåtgärderna förorsakadt upror af folket och Janitschärerne. I Trieste hade man bref från Mesolungi af den 20 November, enligt hvilka Turkarne d. 14 vi i denna stad, hvilken icke, såsom man förut berättat, råkat i deras våld, lidit ett fullkomligt nederlag. Från Corfu skrifver man den 20 November: "Privata bref bekräfta Napoli di Romanias intagande af Grekerne. -- De hafva intågat d. 1 och funnit för sig 500 kanoner i fästningen. Turkarne hafva blifvit bibehållne vid lifvet, ånskönt de för en månad tillbaka bröto kapitulationen. Dagen förut hade fartyg, lastade med lissmedel, visat sig för fästningen, men blefvo genom Hellenernes motstånd hindrade att inlöpa. Snart skall man i Europa erhålla en i Hellas tryckt tidning: Kristenhötens Basun eller Naturens Fordran; "Då skall man äga beständare underrättelser om händelserna i detta land."

Spanien. Herr Gareli är i frihet och har jemte de öfrige exministrarne blifvit ställd utom anklagelse. emedan hvarken bevis eller ens de ringaste spår af misstanke i hänseende till den 7 Juli äro för handen. Det bekräftar sig, att hos Cortes med det första skall föreslås en lag, att förkara alla den anklagelsebri, som icke burit vapen d. 7 Juli. Därigenom skulle exministrarne och alla andre ansedde blifva försäkrade för all förföljelse. Öfver halvud strälvar nu vid fäderneslandets yttre fara allt i det inre tydligen efter en dagligen fastare sluten förening af sinnena. -- Underrättelserna i Madrid från Catalonien gå till d. 16 November, och enligt desamma var höfudquartret d. 13 i Pons; men vigtiga framsteg, och, efter det så kallade regentskapets förjagande utur konungariket, ett snart återställande af lugnet väntades i denna provins. Man märker mycken verksamhet på Varfven i Cartagena och Cadix. Man tror att i December en eskader skall gå till sjö; några man till Ver cruz, hvilket icke synes troligt, ty det är väl icke nu den rätta tiden, att långt bort afsända krigsskeppen, som icke finnas i öfversöd. -- Alla gvarlefverna af troshären hafva efter hvarandra tagit vägen till Sit Girona; därifrån gå de genom södra spitsen af öfre Garonne departementet till Venasque, där de, såsom det säges, åter skola samman sig till offensiven. Man räknar, att 15 a 1800 man i allt skola komma tillammans; de halva åter bekommit sina vapen. Qvinnor och barn hafva erhållit befallning, att afgå till en depot i det inre af Frankrike.

Frankrike. Man tror nu, att det kan komma att draga mycket längre ut med underhandlingarna med Spanska regeringen; än man i början tyckes hafva antagit. Ty då de yrtima Cortes icke äro befogade att företaga förändringar i grundlagen, så är det sannolikt, att de till en början måla framställa detta hinder såsom ett svar; kanske torde de äfven, för att befria sig ifrån all ansvarighet, offentligen för nationen kungöra Frankrikes och de öfriga makternas fordringar; på det denna måtte blifva satt i tillfälle att genom utnämning af flere deputerade (ett convent) eller på något annat för tjenligt ansedt sätt ådagalägga sin mening öfver ett förslag af så stor vigtighet. Låter man nu å Franska sidan nöja sig härmed, skulle underhandlingarna ännu längre kunna dragas ut på tiden, och den allmänna meningen skulle till dess väl kunna föras hit och dit genom många motsäggande rykten. Emellertid bemöda de antiliberale

sig på det ifrigaste, att framställa ett krig med Spanien såsom icke allenast rättvist, utan äfvensåsom högst nödvändigt för befästandet af Frankrikes väl och uphöjelse på en fast grund. Någre anså ett sådant krig såsom Guerre de honneur, för väsendtligen nödvändigt, för att befästa Bourbonernas thron midt under alla machinationer af detta husets fiender, och sky icke att framställa; "att nuvarande tids folkslag behöfva stora skådespel, för att göra ett djupt intryck, och att till detta ändamål den förra tiden måste förnyas; då krigsryktet var en attrahat hos troheten mot thronen." -- Så betänkligt detta än låter, blifver man likväl ännu icke varse, att blott en enda af dem, som halva ett mer eller mindre inlytande på Frankrikes öden, gynnar sådana meningar, och man smickrar sig, att de icke äro vidare än hjernspöken hos en Drapeau-skrifvare, som är obekant med den tid, hvori han lever, och otillgänglig för hvarje lära af erfarenheten.

England. Courieren säger: "Hvilken grund det än må äga, att Spanska ministären af Cortes fordrat att blifva berättigad till avslutande af traktater med Storbritanien, kunna vi likväl med säkerhet taga på oss, att försäkra, det vår regerings första önskan är, att Europa må blifva i frid, och därefter, att den fast beslutat, att blifva strängt neutral i det krig, som tyckes vara så mycket att frukta. Detta beslut är således naturligtvis öfrenligt med den olikheten, att avsluta ett öfrenligt förbund med Spanien. The Times uttrycker på det starkaste den mening, att om Frankrike börjar krig med Spanien, England i hvarje händelse snart måste taga parti för den senare makten, men att regeringen till dess omöjligen kunde förhindra, att brittiska privatpersoner genom al-lahanda medel till sin största fördel och Fransamännens största skada skola begagna de omständigheter, som erbjuda sig.

Tidningen Argus den tredje N:o 1, 2 utlämnas till Resp. Prenumeranter på indragna Tidningsbladen Argus och Argus den andre, i morgon den 24 December.

STOCKHOLM,

Tryckt hos ELMÉN och GRANBERG.

COURIEREN

Fredagen den 27 December.

Till Redactören af Stockholmska Courieren.

(Slut från N:o 62.)

Den 16 Octoqer.

S. D. Jemnligt protocollet för den 7 och 10 innevarande uti Tryckfrihetsmålet emellan Snickare-Embetsens Älderman Johan Fredric Weissenburg och Bisittarne Daniel Schlbom, Carl Hendric Blom Carl Gustaf Foltjern, och Johan Lucas Forssman, å ena samt Herr Protocolls-Secreteraren Fredric Cederborg, å andra sidan, inställde sig i närvaro af Äldermannen Weissenburg, Bisittaren Schlbom och Herr Protocolls-Secreteraren Cederborg, de enligt berörde dagens Protocol, till Jury mäs sedde personer, Grosshandlaren Anders Broberg Andersson, Målare Äldermannen Johan Ruback, Hr. Commissarien Zacarias Edsberg, Kammar-Skrifvaren Pehr Adolph Granberg, Herr Assessoren C. J. Örnberg, Herr Auditeuren Georg Schentz, Herr Rådmanen Adolf Ludvig Ekerman, Herr Assessoren Gust. Altén samt Herr Lectören och Ridaren Axel Fryxell, hvilka alla Jurys ledamöter singo slägga den i 5 §. af Kongl. Tryckfrihets Förordningen den 16 Julii 1812 föreskrifne Ed, hvarefter en kort sammanfattning af målets skick och beskaffenhet uplästes, samt till nämnden framställdes följande fråga, nemligen: Om den i tidningen Anmärkaren N:o 54 för den 3 sistlidne Julii, under rubrik: "Till vissa Stockholms Skräfmästare" införde skrift, efter de lagrum Snickare Embetet, såsom åklagare, åberopat, nemligen 3 §. 11 och 12 Mom. i Tryckfrihets-Lagen och 5 §. 2 Mom. af 60 Cap. Misövernings Balken, vore brottslig?

Sedan parterne fått afsträda, öfverlemnades till nämnden Protocollerne och Handlingarne i målet, hvarpå Rättens Ordförande och Ledamöter ifrån deras Säten vid dombordet upstodo och hörtgingo.

Den 17 October.

S. D. Tillkännagaf Rättens-Ordförande, att sistlidne Tidag den 15 uti innevarande Månad, på eftermiddagen hade i försegladt convolut till Rätten ankommit jemte Protocollerne och Handlingarne uti Tryckfrihets-målet emellan Snickare-Embetsens Älderman Johan Fredric Weissenburg, samt Bisittarne Dan,

Schlbom, C. H. Blom C. G. Foltjern och Joh. Lucas Forssman å ena, och Herr Protocolls-Secreteraren Fredric Cederborg, å andra sidan, angående den af de förstnämnde åtalade skriften uti Tidningen Anmärkaren N:o 54 för den 4 sistlidne Julii under rubrik: till vissa Stockholms Skräfmästare, den tillfördordnade nämndens-svar å den skriftliga fråga Rätten i grund af Snickare-Embetsens påstående, till nämnden framställt hvaraf inhämtades, att samma fråga blifvit med Nej besvarad, hvarefter Rätten tog målet under öfverläggning och

Resolverade:

Emedan den utsedde Tryckfrihetsnämnden med Nej besvarat den af Rätten, i grund af Snickare-Embetsens påstående framställdes fråga, tyvar der Herr Protocolls-Secreteraren Fredric Cederborg, såsom tidningens utgifvare, ifrån allt ansvar i detta mål frikänd; och som Herr Protocolls-Secreteraren i följd häraf, är berättigad till uprättelse samt han uppgifvit sin vidkända kostnad, i och för målet till 100 R:td B:co, utan att densamma närmare bestämma och styrka; alltså ock då Herr Protocolls-Secreteraren likväl måst flere dagar i målet sig hos Rätten inställa, hvarigenom hinder och tidsförsummelse honom förorsakats, finner Rätten, det bör Snickare-Embetet sådant Herr Protocolls-Secreteraren med 20 R:td B:co ersätta; dock kommer detta Utslag jemnligt 5 §. 7 Mom. Kongl. Tryckfrihetsförordningen den 16 Julii 1812, Kongl. Maj:ts och Rikets Höglofl. Svea Hof-Rätts vidare pröfning i ödmjukhet att underställas; och skulle parterne kallas till Måndagen d. 26 innevarande October klockan 12 förmiddagen, för att detta Utslag afnöra.

Den 21 October.

S. D. Enligt Protocollet för den 17 innevarande uti Tryckfrihetsmålet emellan Snickare-Embetsens Älderman Johan Fredric Weissenburg, samt Bisittarne Schlbom, Carl Hendric Blom, Carl Gustaf Foltjern och Johan Lucas Forssman, å ena, och Herr Protocolls-Secreteraren Fredric Cederborg å andra sidan, inställde sig af klaganderna Bisittaren Schlbom, och svaranden i egen person.

har ingen oppositionsman ännu tillvitat vederbörande, och svärligen väntar du din önskan genom dylika tillvitelser. Detta säger jag dig, såsom en välment varning för framtiden. I öfrigt, om du någon gång mer vill hviska till dina vänner på källare eller andra näringsställen, så sök åtminstone väcka misstankar, den någon tror. Att göra sig föraktlig på ett så högt pris, att man åtminstone icke bör utgifva det, utan att vara säker om varan, som man därför vill köpa.

Nu har jag icke mer än ett visitkort kvar åt Er, alla mina öfriga vänner, Conversationens blad, Börs-tidning, Handelstidning och hvad J ammars må heta. Ett godt ntt är och all möjlig välgång under dess lopp tillönskar jag Er. Må det lyckas Er att bannlysa bokstafven q; att ge credit åt brandförsäkringar och dykeri, och fram öfver allt att få prenumeranter och att draga tämligen mycket af prenumerationsmedlen undan postverkets underbetjäningens anspråk.

UTLÄNDSKA NYHETER.

Turket. Från Constantinopel skrifer man under d. 11 November: Den förhåga, som vi med de sista fyra posterna, efter regeringens farliga åtgärder i hänseende till finansväsendet, yttrade, hafva redan inträffat. Folkets och Janitscharernes missnöje visade sig i dessa dagar på ett sätt, som blodigt störde hufvudstadens lugn. Från alla sidor stormade Janitscharerne emot seraljen och gifvo sitt hat emot Haled Effendi och sjelfva Sultanen fritt utbrott; upprorsskri och vildt tumult omgäfvade slottet, och ingen kristen vågade sig under de sista dagarne på gatan. Sultanen, som anade den stora faran, besvor denna gången stormen därigenom, att han med fulla händer utöste penningar, och på detta sätt köpte lugnet. Man säger, att Haled-Effendi sjelf gifvit sina skatter härtill. Äfven storvezieren, som bemödat sig, att genom Asiaterne stilla tumultet, emottogs med förbannelser af Janitscharerne, som fordrade hans och Haled-Effendis hufvuden. I förskräckelsens ögonblick tillkallade han de i lägrat vid Buyukdere stående Asiater under Ibrahim Pascha, och det kom till blodigt handgemäng, hvarvid likväl Janitscharerne segrade. Sultanen har efter det förefallna tumultet måst göra Janitscharerne en stor concessjon, emedan Haled-Effendi och Berber Baschi blifvit förviste till Asien. Äfven Storvezieren, som efter de bekanta

händelserna, då han lät afträta så många Turkar, var allmänt hatad, blef afsatt. Janitscharerne skrek i största upror stänligt, att Haled Effendi blifvit en Ghaur (kristen hand). Man gifver Storvezieren redan en efterträdare i Bostandachi-Baschis person; men svärligen skall folket åter tillfredsställas genom dessa åtgärder allena. Janitscharerne skola ännu ytterligare begagna den öfver regeringen vunnna segern, och Haled Effendi torde näppeligen undkomma med lifvet. — Från trakten vid Trapezunt hafva trenne tatarer inträffat och medbragt nyheten om en ny seger af Perserne. Divanen skall härpå hafva gifvit den därvarande Paschan befallning, att pådriva fredens avslutande äfven under tryckande vilkor. Det kommer endast därpå an, om Perserne icke skola begagna Portens närvarande förlägenhet, för att fortsätta kriget. — Pesten har sedan fjorton dagar gjort mera framsteg. Underrättelser från Prioste af d. 28 Nov. säga: i detta ögonblick inlöpa två fartyg från Zante, det ena på sju, det andra på tio dagar. Begge medföra ensämmigt den underrättelse, att Mauakordatos, Botzaris och Nonnans förenade d. 14 Nov. tillskyndat Turkarne ett stort nederlag vid Mesolongi, Bodast 250 man kavalleri skola hafva råddat sig. Enligt dessa berättelser skall Mesolongis intagande af Turkarne vara ogrundadt; äfven kan det svärligen gifvas nyare berättelser från denna trakt, än genom ofvan nämnda lägenhet. Grekerne berömma nu mycket de Engelska auktoriteternas upförande på de Joniska öarne.

Spanien. Krigsministern, General Lopez Banzas, har i conseiljen, såsom man erfar, framställt förslaget om iståndsättandet af ett palats i Cadix. Det försöks, att Hr. Carreros skall återkallas från Wien. Man föreviser honom en i London 1814 utgifven kritik öfver Spanska constitutionen. Nationalmilisen i Madrid kommer att under hela fyra månader allena förrätta den besvärliga garnisons-tjensten, på det alla linietruppar må kunna sändas till Navarra. Mer än någonsin förr är nu fråga om upprättandet af en armée i medelpunkten under General Ballasteros med hufvudquarteret i Madrid. Från Andalusien berättas, att Zaldivar, som åter visat sig vid Osuna, förföljdes på det lilligaste. I den affär, som Mina vann öfver Eroles vid Belver, hade den förre å ven General Roton hos sig. Man har sagt, likväl vet man det icke säkert, att Mozen Anton blifvit tillfångatagen. Eroles höde till detta sista försök, förntan quarlesvoraa af sin egen corps, sammandragit Gargoles', Malavias, Montaners, m. fl, band, under det nästan alla andra

band stodo vid Torella under General Fleyres, då denna blef slagen af Milans. General Milans intog Mawresa, där det, såsom man känner, gick auctoriteterna så illa, och framryckte till Cardanija, så snart Mina till följd af den redan nämnde träffningen kommit till Puicerda. General Terrijos har d. 28 Nov. utbrutit med 6000 man, af hvilka den ena hälften afsändes till flera håll; med den andra hälften har Generalen sjelf inryckt i Pampelona, sedan alla garnisoner bakom honom och isynnerhet öfvergångarne öfver Ebro blifvit förstärkta. Således torde man inom få dagar få se operationerna begynna uti femte militärdistrictet. — Guergult och Ladrón hafva dragit sig tillbaka till Nacarresiska bergen, utan tvifvel för att förena sig med O'Donnell, hvars trupper, 1500 man starka och söga disciplinerade, stå vid Lumbier. Förmodeligen skall O'Donnell inom åtta dagar vara tvungen att taga sitt vinterquartier i Bayonne. Från de baskiska provinserna hör man nu endast om några enkla ströfpartier. Royalistörne vilja veta, att ett upprör utbrutit i Biaga emot de Portugisiska Cortes, och hoppas, att det skall tillräckligen syaselsätta general de Rego, för att afhålla honom från att lämna någon hjälp emot factoristörne i Galicien.

Frankrike. Vid den olikhet i meningarna som råder i ministären emellan fredspartiet därstädes (ibland de allmänna bladen representeradt genom *Journal des débats*) och krigspartiet (genom *L'Etoile*) hafva sönerna höjt sig genom det uthredda ryktet att det förra partiet vunnit mera fält. Därtill har väsendtligen den omständigheten bidragit, att *Moniteur* en endast uptagit en ganske lång artikel ur den förstnämde *Journalen*, men icke, som först skedd, det likaledes mycket länge och därjemte häftiga svaret därpå i *L'Etoile*, och äfven icke för egen del sjelf yttrat något, hvilket senare likväl, äfvensom de öfriga ultrabladens tystnad öfver ämnet, för ögonblicket tillräckligen derigenom förklaras, att ingen af dem gerna må se sönernas fall, som nu en gång vid ofördelagtiga tecken för Spanien icke låter afvända sig. Ibland uplysta royalister yttrar sig dagligen mera den nog grundade farhåga, att *bonapartistiska* partiets anhängare, så väl de, hvilka öfvergått till de häftiga ultrast, som de hvilka dölja sig under de liberalas fans, i hemlighet icke önska något högre, än krig med Spanien, på det omständigheter måtte inträffa, som kunna tjena dem till uppkändhet af deras fanatiska system; en fruktan, som äfven icke synes utan grund för förståndiga

liberale. Abbé de la Mennais har i *Drapeau blanc* låtit afstrycka en lång och sällsam artikel öfver den heliga alliancen, hvarigenom han söker bevisa, att detta förbund icke kan äga någon consistence eller låta utföra sig, förr än de höga deltagarne hunnit till en verklig enhet i tron, det vill säga, blifvit römersk-katholske. Han slutar med de orden: "Om revolutionen någonsin utdör, så kan det endast ske vid foten af det kors, som den öfverste Pontifex' hand skall upresa midt uti det för hans faderliga auctoritet undergifna Europa." För öfrigt förfäktar denne papist, såsom det öfver hufvod är ten i *drapeau blanc*, med stor värme, å ena sidan Greckernes sak, å andra sidan ett korsståg emot Spanien. På Martinique har i Mont-Carbes' district förefallit ett upprör, för hvilket flere familjer blifvit offer. Femtio negrer, som grepos med vapen i händerna, hafva blifvit skutne. Den 19 October var ordningen fullkomligt återställd.

China. Ut i en skrifvelse från Canton till Philadelphia d. 10 Maj heter det: Som Kejsaren på ett eller annat sätt fått erfara Mandarinernes ovärdiga upörande här och i trakten omkring, så har ett kejserligt dekret blifvit utfärdadt, och dessa äro, såsom de gamle Modernes och Persierne, oåterkalleliga till de höga embetsmännen vid hovet, att undersöka dessa människors förhållande, och att noga aflägga berättelse om beskaffenheten af deras transactioner med Engelsmännen i Linteri, så väl som öfver den förra händelsen med Americanerne i Wam-po, och de i anseende till införseln af Opium vidtagna åtgärder. Trettio Mandariner äro redan arresterade, och man kan icke förutse, huru många flera det skall hända. Hvar och en väntar här viktiga följder af denna undersökning och att handeln med utländningar härstädes därigenom skall komma på en helt annan lot, ja till och med, att de kanske alldeles skola fördrivas och allt tillträde till detta land blifva dem förbudet. Detta lands regering måste finna, att sedan Cantons hamn blifvit öpnad för främmande, lyx, laster, osedlighet och i allmänhet fattigdom följt dem dit. Öfver allt utrikes har man de förvånande begrepp om handelsverknin- ger för China, såsom, om den riktade detta folk och gjorde dem fattiga, som föra dem dit.

STOCKHOLM,

Tryckt hos ELMÉN och GRANBERG.

COURIEREN

Måndagen den 30. December.

I denna sista nummer af vår tidning torde vi böra i kortare redogörelse för dess öden. Tre gånger indragen och således egentligen sinnelöst af fyra särskilda tidningar, behöfver han en sådan uppsats, såsom vägledning för den, som kan hafva lust att samla de under olika benämningar utkomna bladen till ett helt och således behöfver känna, huru länge hvardera ämnet existerat och med hvad nummer det slutat.

Den 3 Januarii 1820 begynte tidningen Stockholms Courier, som, i helt ark, fortlor att ofstörd utkomma hela det året samt under ett qvartal af år 1821. Den 2 April sistnämnde år inträffade ändtligen den katastrof, som många önskat och många spått öfver det desamma oppositionsbladet eller, såsom man här mer älskar att kalla dylika skrifter, skräckbladet HofCantzlerens indragningsmagt, denna oförmiliga, i ett lagbundet samhälle oförklarliga magt att utan kontroll, utan dom och ransakning, utan ens anförda skäl, beröfva en medborgare dess egendom, sattes ändtligen i verksamhet mot Stockholms Courier, i anledning af en recension öfver en af Högsta Domstolen fälld dödsdom, hvartil recensenten icke kunde upläcka något skäl och anledning. Man kan med så mycket större sannolikhet sluta, att denna artikel förorsakade indragningen, som den tidning, hvilken, under namn af Courieren, utkom d. 12 April och ämnades till ersättning åt prenumeranterna i Stockholms Courier, blef indragen genast, då dess första nummer eller rättare dess första två nummer (på en gång) utkommo och endast innehöllo förtättning af den i sista nummern (N:o 131) af Stockholms Courier påbegynte recension. Att Courieren varit af en fortfarande smädelig egenkap, kan man väl icke föregifva, då han aldrig fick förflara, utan qväfdes, då han första gången såg dagen. Att han utan skäl och bevis förnärmat personlig rätt, torde äfven den ärligaste förfäktare af godtycket ej vilja påstå, så vida man ej vill hafva det till en Högsta Domstolens personliga rätt att få döma utan kritiker (tvärf emot hval grundlagen säger). Om också denna löjliga sats skulle antagas, så lär man dock

sväriligen kunna inbilla någon, att den indragna recensionen icke var stödd på skäl och bevis.

Man vet, att, utom dessa båda anledningar, blott en enda ännu finnes, som HofCantzleren kan återopi vid en tidnings indragning, den nemligen att tidningen är värdig för allmän säkerhet. Detta skäl måste således hafva varit det enda, HofCantzleren anfört. Huru han ådagalagt, att en kritik öfver en dom kan blifva värdig för allmän säkerhet, skulle vara högst märkligt att se; men endast ett tillkommande Constitutionsutskotts ledamöter äro lyckliga nog att få läsa denna intressanta deduction.

Utgifvarne både af Stockholms Courier och af Courieren sökte, sedan deras första blad voro indragna, att få tillstånd till utgifvande af nya; men båda förklarades oberättigade att utgifva något dagblad eller periodisk skräft. Öfver denna förlust af en rättighet, som hvarje Svensk man äger, endast med undantag af förbrytare, ärelösa och dem, som förlorat rättigheten att föra andras talan (d. v. s. snädare), hafva vi redan yttat oss i en brochure, under namn af Blandade ämnen.

Den 30 i samma månad, då Stockholms Courier och Courieren voro indragne, utkom första nummern af Courieren från Stockholm, hvilken, under en ny utgifvares ansvar, än i halfva än i hela ark, fortlor, såsom en ersättning till prenumeranterna i de indragna tidningarna, till årets slut. För att ytterligare ersätta prenumeranterna för hvad i det utlovade arktalet, genom upphållen efter indragningarna och genom den nya tidningens utgifvande i halfva ark, kom att brista, utgaf redactionen brochurer, dem vi här vilja uppräknas.

1:o Blandade ämnen, hvaribland finnes något litet om Konungens Högsta Domstol, något om andra myndigheter och något om vissa satsar och meningar (utgafs d. 1 Junii); 2:o Oakyldiga ämnen med undantag af en enda något allvarsam kritik, som dock troligen passerar (utgafs d. 5 Julii); 3:o En liten bok, innehållande något emot våra fiender och något om Konungens Högsta Domstol (utgafs d. 2 Augusti); 4:o Ett polemiskt häfte i lagfarens

och politik (utgafs d. 22 November; 5:o För-
sök att besvara en upkommen fråga, hu-
ruvida Högsta Domstolen äger förman-
skap öfver Konungens Justitiäkantzler
(utgafs d. 13 December).

Vid årets slut återstod emellertid ännu fjör-
ton ark ersättning (se anmænen i No. 72 för d.
3 Jan. innevarande år), den Redaktionen, oaktadt
häftning och afsändning gjort brochurernas utgifvande
vida kostsamare och besvärligare än en tidnings,
lofvade genom ytterligare brochurer lönaa prenu-
meranterna. D. 28 Maji innevarande år utgafs
således ett häfte, under titel: Ytterligare Hand-
lingar rörande åtalet mot Landshöfdin-
gen Friherre Edelerentz och LandSec-
reteraren v. Sydow för olaga arrestering.
D. 21 October utgafs: Ebersteinska testa-
mentet, föremål för en medfart, tilläfv-
tyrs den enda i sitt slag.

Emellertid hals Courieren från Stock-
holm redan d. 15 April vandrat samma väg med
sina föregångare. Han inlägs, och hans sista
nummer är 101. Den sjerle-tidningen af samma
slägt, eller Stockholmska Courieren, utkom
för första gången d. 23 Maji och har oantastad
fortfarit, till dess han i dag sjelfnaut uphöres.

Öfver den sista indragningen är säkert menin-
garne mindre delade, än de varit öfver någon af
de föregående. Vi vilja icke på förhand yttra oss
någon ting i ett ämne, hvarom vi snart komma att
yttra oss, nemligen i den redan under trycket va-
rande a handling, som vi, vid indragningen af
Courieren från Stockholm, förbundo oss att utgif-
va till ersättning åt detta årets prenumeranter, för
hvad de saknade under den tid, som förlopp emel-
lan indragningen af Courieren från Stockholm och
första utgå vändet af Stockholmska Courieren.

Det Courierväsende, som fortfarit i tre år,
kommer således att uphöra. Den bitterhet, hvar-
med det blifvit ofta bemödt, de förbrärfelser, vi fått up-
bära, afteinga oss några ord, såsom trosbekännelse.

Att vi höra till ett parti, hvars tillvarelse man
behagat antaga, och som man kallat skrikare, har
nog ofta bli vit uprepadt. Men hvad menar man
med en så kallad skrikare? Egentligen har man väl
aldrig gjort sig reda där för, utan nöjt sig med blotta
namnets upprepande. Man har raisonerat så
här: Sverige är verkligen lyckligare och friare än
de flesta af alla Europeiska länder; Svenskar-
ne böra således vara nöjdare än någon, böra gär-
na öfvers- hvarjehanda misstag eller ingrepp, böra
vara sig tacksamma och tystlåtna. Man upprepar
från främmande länder exempel, dem man känner

eller icke känner, förstår eller icke förstår. När
man får stå så illa till, säger man, så är det oför-
nu tigt och o örsäkligt att här skrika, öfver nöd
och förtryck, öfver lagarnes vinvidual, öfver för
höga skatter, ja öfver gamla vi lbyxor.

Vi medgifva att Sverige är lyckligare än fle-
ra andra länder, men vi påstå, att detta ingalunda
bevisar någon ting. Det är en usel tröst att va-
ra den minst usla bland många usla. Att nöd och
förligenhet här äro allmänna, icke symnerhet att de
tingt tryckas den viktigaste och ömtilligaste delen
af folket, jordbrukaren och bergverksidkaren; att
skatterne stigit till en enorm höjd och att den
fattigare klassen på få ställen kan tjnjna mer än
som till den ätgär; men att nöden mindre synes
här än annorstädes, emellan den arbetande folk-
klassen i Sverige nästan icke är vad vil annat äg
nöd, då äreast samma klass i alla andra fria Eu-
ropeiska länder (och o n den, där littegenskapen
och despotism råder, tala vi ej) varit vär vid en
gladare njutning af lifvet -- det allt måste man
erkänna så vilja man ej är förblindad genom för-
aktligt rökverk, genom en på allt så kalladt lögt
med förakt af bläckarlö höghet, genom gånst eller
hopp om gånst, genom omgång i kretsar, dit det
verkliga eländet allrig tränger, eller där det nä-
stan skulle anses för majestätsbrött att undersöka
halten af hval skrikarne predika. Man ser in-
gen nöd på sitt bord och sina kläder; man ser in-
gen nöd på sina beljinter; man ser ingen nöd där
man far fram i landet, ty vederbörande finna sitt
intresse i att visa blott pragten och det fjäskande
nitet, aldrig verkligheten.

Men om också Sverige vore vida lyckligare än
hvarje annat land i Christenheten, så bortoge det-
ta dock icke ett gran af den upmärksamme med-
borgarens rättighet, vi våga säga skönlighet, att
med värma anmärka hvarje missbruk, hvarje in-
grepp i rättigheter, hvarje onyttig eller otilliten
förstörelse af nationens skatter, hvarje opolitisk å-
gård. En allmän upmärksamhet på, ett obevekligt
motsånd mot allt dylikt äro ej blott nödige, under
det en stat är olycklig och behöfver arbeta sig up-
ur nöden; de äro lika nödvändiga för att hindra
en till välmagt humnen stat att åter nedsjunka i
eländet. Missbruken äro farligast i ett välmående
land, icke genom sina ögonblickliga följder, utan
däru genom att den allmänna välmågan, den all-
männa glännen öfverskyta så mycket. Förmå fol-
ket att glömma så mycket; godtveket kan där
obemärktare småningom grundlägga ett system, som
blott behöfver mogna, för att vara oemotsändligt
och med ett hugg förstöra alla medborgliga och

mänskliga rättigheter. Ett under olyckan arbetande, ett af nöden i ett slags gäsningstillstånd bragt folk är upmärksammare och svarare bedraget.

Och det är icke blott den materiella nöden, de missbruk, hvilka till denna förändring, som örfjuna upmärksamhet. Något högre än all ekonomisk fördel finnes, som är heligt och andeligt. Lagen är detta stora eviga mål. Då den kränkes, då den förlamas, då är samhället upplöst och olyckligt, äfven om det ägde de mest löfvånande ekonomiska fördelar. Hvarje den minsta öfverträdelse af lagen måste med oblidlig stränghet framhållas och bestraffas, på det medborgare och styrande må väja sig att i allt annat se snävsaker, i jämförelse med lagens heliga. Endast inför honom skola vi bäfva, höga och låga; endast denna allmänna bälvan kan utbilda oss till ett folk, i oändels stora och heliga betydelse.

Så hafva vi sett vår bestämmande; i denna tro hafva vi arbetat. Nog veta vi, att sådana tingor skola linnas, som måta allt med sitt eget mått och aldrig kunna öfvergå den tron, att vi skrikitt, d. v. s. sökt väcka upmärksamhet och därigenom tvunga oss till närbehörigheter eller råttminstone väcka deltagande såsom martyrer. Vi hafva fört förakta dylika omdömen, de må komma från så hög eller låg plats de behaga. Med rent nit och af ren öfvertygelse hafva vi arbetat; detta är det enda vi med visshet våga säga. Om vi en gång eller flera gånger misstagit oss, det är en annan fråga, hvarom den oportiske må döma.

Här finnes en tidning, som tidtals upgör sin meritlista och recapitulerar hvad han under någon viss period gjort och bedrifvit. Vi ämnas ej följa hans exempel, men för läsarens bättre minnes skull och kan bända till kommande Riksdagsmäns bruk, vilja vi här införa en lista på de märkeligaste händelser i vår administration och Högsta lagskifning, dem vi anmärkt under vår treåriga publicist bana.

I N:o 12 af Stockholms Courier, pag. 94, anföres en ny §. i Tryckfrihetslagen, hvilken vil icke är i vederbörlig ordning stiftad, ej eller någonsin till allmän ålydnad påbudet, men ändock öfverpassas af Hof-Cantzleren vid utfärdandet af tidsningsbevis.

N:o 17, 18, 19 och 20 framställa, huru som en prest blifvit från embetet skild af ett Consistorium, i stället för att dömas eller vanlig rättegångsordning, och för utgifna skrifter, dem tryckfrihetsdomstol förklarar obrottsliga, samt huru Högsta Domstolen ställfäst Consistorii utslag.

N:o 25 innehåller ett märkeligt nytt stadgande

i Tryckfrihetslagen. I N:o 26 och 27 förekomma hvarjehanda betraktelser i ämnet.

I N:o 28 finnes den så mycket omtvistade frågan om båtmansträttingens obika natur i Wexjö och i Herösbundt.

N:o 29 förer ett Kongligt beslut öfver besvär, som anfördes år 1818, grundadt på en år 1820 gifven förlåtning.

I N:o 97 och 98 förekomma betraktelser öfver Högsta Domstolens utlåtande om konungens rätt att förvärfva fast egendom i Sverige.

N:o 120 visar, huru ved från Säby kan få exporteras, under det Fräkne härads invånare icke få exportera.

N:o 121 innehåller ett märkeligt beslut af Högsta Domstolen, där intekningsrätt måste vika för utöfningens rätt.

Direnot visar N:o 128, att intekning, i vid ett annat tillfälle, blifvit så helig ansedd, att en borgens förbindelse, utgifven af en person som ej kunde utgifva en gällande förbindelse, blifvit förklarad giltig, emedan man vetat förskalla sig intekning därför.

I N:o 131 begyntes och, då den indrogs, slutades i N:o 1 och 2 af Courieren, undersökningen om Högsta Domstolens utslag i det så kallade Gottlandsmålet, där två personer dömdes till döden, emedan de druckit, i tyllan, en skål för någon, som icke existerar på jordklotet.

N:o 5 af Courieren från Stockholm har ett glädjande exempel, huru statens trogne tjänare någon gång riktigt belönas för deras mödor.

I N:o 32 och 33 recenseras en märkelig ny Skoleordning.

N:o 43 innehåller ett Kongl. Maj:ts nåd. utslag, enligt hvilket 1720 års skoleordning ännu äger laga kraft och 1810 års concessioner däri ingen ändring göra, d. v. s. betyda ingen ting.

Af N:o 48 synes, att målsägares andel i böter kunna bortskänkas af nåd.

N:o 57 framvisar exempel, att hedersord kan antagas i stället för bevis och verificationer.

I N:o 79 och 80 finnes intaget det nåd. utslag, som sedermera vidare skärskådas i den af Courieren redaktion sist utgifna brochure.

I N:o 9 af Stockholms Courier ser man huru Knut Persson i Prässa kan få gratification af statverket, för det att han stulit eke.

Hvad märkelig finnes i de af Courieren Redaction utgifna häften, ses tämligen tydligt af deras titlar.

UTLÄNDSKA NYHETER.

Turkiet. Vi er skrifvelse från Constanti-
nopol af d. 12 Nov. heter det: Några dagar efter
den sista postens afgång d. 25 Oct. hade krisen
blifvit örokast genom den publicerade firmanen
rörande Muselmännens allmänna beväpning. Såsom
orsak för denna åtgärd uppgifver man Canas öfver-
gång och såsom man påstår, äfven Bagdads. Så
mycket är säkert, att elaka underrettelser ankom-
mit hit från Arméen emot Persien. En annan or-
sak till dyenna firman tror man sig finna därunder,
att ännu många turkiske och Grekiska Candider
befinna sig i huvudstaden, till hvilka regerungen
eller Canas fatt icke mera lysor något löstren-
de, och därför af försigtighet tagit detta steg. Ca-
nas öfvergång skedde d. 18 October medelst ka-
pitolation. Paschan ville icke underteckna den,
hvarpå den turkiska besättningen, som var nära hun-
gersnöd, öfverlämnade honom löfvande att de be-
lägrande och gaf sig. Naturligtvis hafva delstäm-
derrättelser ökat folkets och Janitscharernes miss-
nöje och förde krisen till afgörande. Redan för-
såkras, att Janitscharerne seint ut ombringsa alla
kristna. För Chorschid-Pascha hvars afsyruas li-
ende Haled Effendi var, är denna händelse högst
välkommen, men äfven i alla löfseenden af de
viktigaste följer. emedan Janitscharerne änteligen
förutit lösegra Sultanens sändaktighet. Specta-
teur orient. af d. 25 Oct. berättar från A-
leppo under d. 30 September: "Underrättelserna
från trakten kring Bagdad rörande Perserne äro
ganska oroande. Det tyckes verkligen som om
Perserne gjorde framsteg, och man i Bagdad vore
i största bestörtning." Under rubriken Constanti-
nopol af d. 15 Oct. säger han vidare: Man försäk-
rar, att Parten afsändt en tatar till Pascharne i
Bagdad och Erzerum, för att befullmäktiga dem,
att slutta frid. Patriarken har ifrån Divanen er-
hållit befallning, att inom få dagar iulämnas en li-
ata på alla i Constantinopel vistande Greker. Man
är därför i mycket oro. För öfrigt besluter
sig allt åter i krigstillstånd sedan en allmän be-
väpning blifvit anbefalld. -- Till Trieste har ett
farteg från Tschesme anländt, hvilket medförer
den underrättelse, att stormig väderlek d. 7 Nov. illa
tilltygat den Turkiska flottan vid Tenodus, hvarvid
en fregatt och trenne briggar skola hafva strandat.
Enligt underrättelser från Kalamata af d. 24 Nov.
hade i begynnelsen af November tvistigheter ut-
brustit emellan Kolokothron och Pietro-Bei röran-
de besättandet af Napoli di Romania, som den
senare ville behålla för sig allena, och som Pa-

schan i Napoli hade lofvat, att företrädes-
vis öfverlämna till honom. Turkarne i Korinth
begagnade denna strid, som kanske var en följd
af turkisk list, och det lyckades dem, att åter
försä den vigtiga fästningen Napoli med lifsme-
del för två månader. Två tusende Turkar tåga-
de med en stor transport från Korinth till Na-
poli, men blefvo slagne på Itomarchen. De gre-
kiske här öarne insågo för sent, att de nära blif-
vil ett offer för den turkiska listen, som nu tvänne
gångar hade frångyckt dem inled för deras ope-
rationer, och försönd sig åter med hvarandra den
13 November i Tripolitza vid en personlig sam-
mankomst. Lyckas det dem att fullkomligen er-
öfra Napoli di Romania, hvaraf den ena hälften
rekan är i deras makt, så lär ett hårdt öde träf-
fa besättningen sedan dess trölschet drivit Gre-
karne till den högsta förbittring. -- Bref från
Kalamata och Corfu bekräfta händelserna vid Me-
solongi. Maurokordato har i närheten af denna
stad till större delen förskingrat en afdelning af
Omer Vrionas armé. Turkiska flottan, som lig-
ger vid slottet Lepanto, hade seglat till Mesolongi,
men där blifvit uphållen af den grekiska, hvar-
vid den förlorade två corvetter. Kolokothron står
vid Korinth, och Pietro-Bei vid Napoli

För att ersätta prenumeranterna på *Courieren från
Stockholm*, för de nummer, som kommo att saknas under
uppehållet mellan nämnde tidnings indragning och *Stock-
holmska Courieren*s första utgåfvande, skall, enligt löfte
med det första utkomna ett häfte, innehållande den artikel
(*Sverigs ekonomiska läge och vinst af 1809 des revolu-
tion*), som börjades i *Courieren* från Stockholm, just som
han ändrogs.

Af de fjorton ark, som prenumeranterna på *Stockholms
Courier* vid detta års början ännu ägde att fördrå, haf-
va sju redan blifvit lemnade, genom utgifvandet af de två
ofvan uppräknade brochurer. För de återstående sju äga
prenumeranterne att i Delén & Compts bokhandel här i
staden samt på post-Contoren i landsorterna lyfta ersättning
i penningar, hvilken, enligt proportionen af 6 R:dr för 104
ark, utgör 19 sk. 5 rst. hvo för hvarje exemplar. Hrr. Pre-
numeranter här i staden behagade till den ändan anmäla
sig på nämnde bokförlä, där penningar lös, så snart den
till betänning berättigade teknar sitt namn såsom qvitto, i
prenumerantlistan. Hrr. Postförvaltare i landsorterna beha-
gade till *Courieren*s Redaction insända requisiionslistor,
med hvarje i orten varande och till ersättning sig anmäl-
ande prenumerants egenhändiga namn, då ersättningsbeloppet
genast skall öfversändas.

STOCKHOLM,

Tryckt hos ELMÉN och GRANBERG,

